

GLOSSARY

INTRODUCTION

actor /'æktə/	antzezle
aeroplane /'eərəpleɪn/	hegazkin
amphibian /æm'fɪbiən/	anfibio
angry /'æŋɡri/	haserre
artist /'ɑ:tɪst/	artista
astronaut /'æstrənɔ:t/	astronauta
beach /bi:tʃ/	hondartza
bee /bi:/	erle
beetle /'bi:tl/	kakalardo
bird /bɜ:d/	txori
boat /bəʊt/	itsasontzi
boring /'bɔ:ɪŋ/	aspergarri
brave /breɪv/	ausart
businessperson /'bɪznəspɜ:sn/	enpresaburu, enpresari
butterfly /'bʌtəflaɪ/	tximeleta
calm /kɑ:m/	lasai
canyon /'kænjən/	kanoi
car /kɑ:/	auto
cleaner /'kli:nə/	garbitzaile
clever /'klevə/	azkar, adimentsu
coast /kəʊst/	kosta
confident /'kɒnfɪdənt/	seguru
cook /kʊk/	sukaldari
countryside /'kʌntrɪsaɪd/	landa, mendialde
cow /kaʊ/	behi
crocodile /'krɒkədail/	krokodilo
curly /'kɜ:li/	kizkur
dentist /'dentɪst/	dentista
desert /'dezət/	basamortu
difficult /'dɪfɪkəlt/	zail
doctor /'dɒktə/	mediku, sendagile
dolphin /'dɒlfɪn/	izurde
drive /draɪv/	gidatu
driver /'draɪvə/	gidari
duck /dʌk/	ahate
electric bike /'lektrɪk baɪk/	bizikleta elektriko
elephant /'elɪfənt/	elefante
enormous /ɪ'nɔ:məs/	erraldoi, egundoko
famous /'feɪməs/	ospetsu
ferry /'feri/	transbordadore, ferry
field /fi:ld/	zelai, soro
fish /fɪʃ/	arrain(ak)
fly /flaɪ/	euli

footballer /'fʊtbɔ:lə/	futbolari
forest /'fɒrɪst/	baso
frightening /'fraɪtnɪŋ/	beldurgarri, izugarri
frog /frɒɡ/	igel
giraffe /dʒɪ'rɑ:f/	jirafa
grass /ɡrɑ:s/	belar, soropil
ground /ɡraʊnd/	zoru, lur
hairdresser /'heədresə/	ile-apaintzaile
hard-working /'hɑ:dwɜ:kɪŋ/	langile
helicopter /'helɪkɒptə/	helikoptero
hill /hɪl/	mendixka, muino
honest /'ɒnɪst/	zintzo; onest
horrible /'hɒrəbl/	beldurgarri
horse /hɔ:s/	zaldi
hungry /'hʌŋɡri/	gose
insect /'ɪnsekt/	intsektu
interesting /'ɪntrəstɪŋ/	interesgarri
island /'aɪlənd/	uharte, irla
jeep /dʒi:p/	jeep
kangaroo /kæŋɡə'ru:/	kanguru
kind /kaɪnd/	atsegin, arretatsu
lake /leɪk/	laku
lazy /'leɪzi/	alfer, nagi
leaf /li:f/	orri, hosto
lion /'laɪən/	lehoi
lorry /'lɒri/	kamioi
mammal /'mæml/	ugaztun
mechanic /mə'kænik/	mekanikari
minivan /'mɪnɪvæn/	furgoneta txiki
modern /'mɒdn/	moderno
moon /mu:n/	ilargi
motorbike /'məʊtəbaɪk/	motor
mountain /'maʊntən/	mendi
mouse /maʊs/	sagu
musician /mju'zɪʃn/	musikari
narrow /'nærəʊ/	estu
noisy /'nɔɪzi/	zaratatsu (it's ~: zarata dago)
nurse /nɜ:s/	erizain
ocean /'əʊʃn/	ozeano
old-fashioned /əʊld'fæʃnd/	zaharkitu, modaz kanpoko
outgoing /aʊt'ɡəʊɪŋ/	lagunkoi, ireki
painter /'peɪntə/	margolari
path /pɑ:θ/	bide, bidexka
photographer /fə'tɒɡrəfə/	argazkilari

pig /pɪg/ **txerri**
 pilot /ˈpaɪlət/ **pilotu**
 planet /ˈplænɪt/ **planeta**
 pretty /ˈprɪti/ **polit; eder**
 quick /kwɪk/ **azkar, bizkor**
 quiet /ˈkwaɪət/ **isil**
 rabbit /ˈræbɪt/ **untxi**
 rainforest /ˈreɪnfɔːrɪst/ **baso / oihan tropikal**
 reptile /ˈreptail/ **narrasti**
 ride /raɪd/ **(motorra) ibili, gidatu**
 river /ˈrɪvə/ **ibai**
 rock /rɒk/ **haitz**
 sail /seɪl/ **nabigatu**
 salesperson /ˈseɪlspɜːsn/ **saltzaile**
 sand dune /ˈsænd djuːn/ **duna**
 scared /skeəd/ **beldurtu, izutu**
 scooter /ˈskuːtə/ **moto, scooter**
 secretary /ˈsekrətri/ **idazkari**
 shark /ʃɑːk/ **marrazo**
 sheep /ʃiːp/ **ardi(ak)**
 ship /ʃɪp/ **itsasontzi**
 shy /ʃaɪ/ **lotsati**
 simple /ˈsɪmpl/ **arrunt, xume, erraz**
 singer /ˈsɪŋə/ **abeslari**
 sky /skaɪ/ **zeru**
 slow /sləʊ/ **motel, mantso**
 snake /sneɪk/ **suge**
 spider /ˈspaɪdə/ **armiarma**
 star /stɑː/ **izar**
 straight /streɪt/ **liso**
 take /teɪk/ **eraman; hartu**
 taxi /ˈtæksi/ **taxi**
 thirsty /ˈθɜːsti/ **egarri**
 tiger /ˈtaɪgə/ **tigre**
 tiny /ˈtaɪni/ **txiki-txiki, ñimiño**
 tour guide /ˈtuə gaɪd/ **gida turistiko**
 tram /træm/ **tranbia**
 tree /triː/ **zuhaitz**
 turtle /ˈtɜːtl/ **dortoka**
 underground /ˈʌndəgraʊnd/ **metro**
 valley /ˈvæli/ **haran, bailara**
 volcano /ˈvɒlˈkeɪnəʊ/ **sumendi**
 waiter /ˈweɪtə/ **(tabernako) zerbitzari gizon**
 waterfall /ˈwɔːtəfɔːl/ **ur-jauzi**
 whale /weɪl/ **balea**
 wide /waɪd/ **zabal**
 wonderful /ˈwʌndəfʊl/ **zoragarri**

worried /ˈwʌrɪd/ **kezkatuta, kezkatu**
 writer /ˈraɪtə/ **idazle**
 zebra /ˈzebrə/ **zebra**

MODULE 1

actual /ˈæktʃʊəl/ **benetako**
 aim /eɪm/ **helburu, xede**
 amusing /əˈmjuːzɪŋ/ **entretengarri; dibertigarri, atsegingarri**
 ancient /ˈeɪnʃənt/ **zahar**
 audience /ˈɔːdiəns/ **ikus-entzule(ak)**
 awful /ˈɔːfʊl/ **izugarri, beldurgarri**
 band /bænd/ **(musika) talde**
 career /kəˈrɪə/ **ibilbide (profesional)**
 cello /ˈtʃeləʊ/ **biolontxelo**
 character /ˈkærəktə/ **pertsonaia (main ~: pertsonaia nagusi)**
 clarinet /ˈklærəˈnet/ **klarinete**
 cool /kuːl/ **itzel, zoragarri**
 costume designer /ˈkɒstjʊːm dɪzəɪnə/ **arropa-diseinatzaile**
 director /dɪˈrektə/ **zuzendari**
 disagree /dɪsəˈɡriː/ **ados ez egon**
 disgusting /dɪsˈɡʌstɪŋ/ **nazkagarri**
 dramatically /drəˈmætɪkli/ **zorrozki, drastikoki**
 drums /drʌmz/ **bateria**
 fact /fækt/ **gertaera**
 fairy tale /ˈfeəri teɪl/ **maitagarrien ipuin**
 fan /fæn/ **jarraitzaile, zale, miresle**
 fiction /ˈfɪkʃn/ **fikzio**
 filled with /ˈfɪld wɪð/ **-z beteta**
 flute /fluːt/ **flauta**
 force /fɔːs/ **derrigortu, behartu**
 get into /get ˈɪntuː/ **-n sartu**
 giant /ˈdʒaɪənt/ **erraldoi, itzel**
 hero /ˈhɪərəʊ/ **heroi; protagonista, pertsonaia nagusi**
 heroine /ˈherəʊɪn/ **heroi (emakumea); protagonista, pertsonaia nagusi**
 imaginary /ɪˈmædʒɪnəri/ **irudizko, ametsezko**
 incredible /ɪnˈkredəbl/ **sinestezin**
 journal /ˈdʒɜːnl/ **egunkari; aldizkari**
 lead role /ˈliːd rəʊl/ **paper nagusi**
 legend /ˈledʒənd/ **elezahar**
 live concert /ˈlaɪv kɒnsət/ **zuzeneko kontzertu**
 lyrics /ˈlɪrɪks/ **(abesti baten) letra**
 make friends with /meɪk ˈfrendz wɪð/ **norbaiten lagun egin**
 make-up artist /ˈmeɪkʌp ɑːtɪst/ **makillatzaile**
 match /mætʃ/ **bat etorri, doitu**
 myth /mɪθ/ **mito**

orchestra /'ɔ:kɪstrə/ **orkestra**
ordinary /'ɔ:dnri/ **normal, arrunt**
perform /pə'fɔ:m/ **antzeztu; interpretatu; jo; abestu**
performance /pə'fɔ:məns/ **antzeppen, emankizun**
performer /pə'fɔ:mə/ **artista; interpretatzaile**
plot /plɒt/ **argumentu, trama**
poem /'pəʊɪm/ **poema, olerki**
poetry /'pəʊətri/ **poesia**
pretend /prɪ'tend/ **plantak egin**
record /rɪ'kɔ:d/ **grabatu; erregistratu; oharrak hartu**
recording /rɪ'kɔ:dɪŋ/ **grabazio**
ruler /'ru:lə/ **agintari**
sample /'sɑ:mpl/ **lagin**
scene /sɪ:n/ **eszena**
seem /si:m/ **irudi**
setting /'setɪŋ/ **agertoki (the ~ is: -n girotua da)**
songwriter /'sɒŋraɪtə/ **(abesti-) konpositore**
soundtrack /'saʊndtræk/ **soinu-banda**
special effects /speʃl ɪ'fekt/ **efektu berezi**
stage /steɪdʒ/ **agertoki**
studio /'stju:diəʊ/ **estudio**
suitable /'su:təbl/ **egoki**
supporting actor /sə'pɔ:tɪŋ æktə/ **bigarren mailako antzezle**
tempo /'tempəʊ/ **tempo**
terribly /'terəbli/ **izugarriro; oso (txar)**
thrilling /'θrɪlɪŋ/ **zirrargarri, zoragarri, liluragarri**
trailer /'treɪlə/ **trailer**
trumpet /'trʌmpɪt/ **tronpeta**
tune /tju:n/ **melodia, doinu (sing in ~: intonatu)**
unimportant /ʌnɪm'pɔ:tnt/ **garrantzirik ez duen**
vacuum /'vækjuəm/ **huts**
video clip /'vɪdɪəʊ klɪp/ **musika-bideo, bideoklip**
viewer /'vjʊə/ **ikus-entzule**
violin /vaɪə'li:n/ **biolin**

MODULE 2

accommodation /əkɒmə'deɪʃn/ **ostatu**
approve /ə'pru:v/ **onartu; ontzat eman**
approve of /ə'pru:v əv/ **-kin ados egon**
army /'ɑ:mi/ **armada**
backpacker /'bækpækə/ **motxilarekin bidaiatzen duen**
bat /bæt/ **bate; pala**
beat /bi:t/ **garaitu; hautsi**
build a campfire /bɪld ə 'kæmpfaɪə/ **sua egin**
campsite /'kæmpsait/ **kanpin**
champion /'tʃæmpiən/ **txapeldun**
cliff /klɪf/ **itsaslabar**

court /kɔ:t/ **kantxa, pista**
cross-country skiing /krɒskʌntri 'ski:ɪŋ/ **iraupen-eski**
cross the ocean /krɒs ði: 'əʊʃn/ **ozeanoa zeharkatu**
defeat /dɪ'fi:t/ **garaitu, irabazi**
dive /daɪv/ **buruz saltatu; urpean igeri egin**
dream /dri:m/ **amets egin**
encourage /ɪn'kʌrɪdʒ/ **adore eman; animatu**
female /'fi:meɪl/ **femenino; emakumezko**
find a ride /faɪnd ə 'raɪd/ **eramango zaituen norbait aurkitu**
finish first /fɪnɪʃ 'fɜ:st/ **lehen tokian iritsi, aurrena iritsi**
follow /'fɒləʊ/ **jarraitu**
get away from /get ə'weɪ frɒm/ **ihes egin**
get lost /get 'lɒst/ **galdu**
go backpacking /gəʊ 'bækpækiŋ/ **motxilarekin irteera egin / bidaian joan**
go through /gəʊ 'θru:/ **zeharkatu**
goal /gəʊl/ **gol; ate**
goalkeeper /'gəʊlki:pə/ **atezain**
goggles /'gɒɡlz/ **igeriketarako betaurreko(ak)**
height /haɪt/ **garaiera**
hide /haɪd/ **ezkutatu**
hitchhike /'hɪtʃhaɪk/ **auto-stop egin**
junior high school /'dʒu:njə haɪ sku:l/ **institutu (DBH)**
lead /li:d/ **bideratu, zuzendu, buru izan**
lifeguard /'laɪfgɑ:d/ **sorosle**
locate /ləʊ'keɪt/ **kokalekua zehaztu**
male /meɪl/ **gizonezko**
manager /'mænɪdʒə/ **entrenatzaile; zuzendari, kudeatzaile**
net /net/ **sare**
network /'netwɜ:k/ **sare**
notice /'nəʊtɪs/ **ikusi, ohartu**
organise /'ɔ:gənaɪz/ **organizatu**
overcome /əʊvə'kʌm/ **gainditu**
pack your bag /pæk jɔ: bæɡ/ **maleta egin**
permit /'pɜ:mɪt/ **baimen**
pilgrim /'pɪlɡrɪm/ **erromes**
pilgrimage /'pɪlɡrɪmɪdʒ/ **erromesaldi**
pitch /pɪtʃ/ **(kirol-) zelai**
plan a route /plæn ə 'ru:t/ **ibilbide bat planifikatu**
position /pə'zɪʃn/ **posizio, kokapen**
put up a tent /put ʌp ə 'tent/ **kanpin-denda bat muntatu**
quit /kwɪt/ **(zerbait egiteari) utzi**
reach /ri:tʃ/ **iritsi**
record /'rekɔ:d/ **errekor, marka**
referee /refə'reɪ/ **jokozain**
refuse /rɪ'fju:z/ **atzera bota; uko egin**
score /skɔ:/ **markatu; (gola) egin, sartu**

search (for) /'sɜ:tʃ fɔ:/	bila aritu
set out /'set aʊt/	irten, abiatu; itsasoratu
share /ʃeə/	banatu, partekatu
shoot /ʃu:t/	jaurti, bota; (gola) sartu
signpost /'saɪnpəʊst/	seinale-zutoin
sink /sɪŋk/	urperatu
sleeping bag /'sli:pɪŋ bæɡ/	lo-zaku
spend the night /spend ðə 'naɪt/	gaua igaro
succeed (in) /sək'si:d ɪn/	arrakasta izan; lortu
survive /sə'vaɪv/	bizirik irten, bizirik iraun
swimming cap /'swɪmɪŋ kæp/	igeriketarako txano
swimming pool /'swɪmɪŋ pu:l/	igerileku
take off /'teɪk ɒf/	kendu, atera
trader /'treɪdə/	merkatari, salerosle
trail /treɪl/	bidexka, bidezidor (~ running: mendi-lasterketa)
trick /trɪk/	engainatu, iruzur egin
work out /wɜ:k 'aʊt/	ariketak egin

MODULE 3

advantage /əd'vɑ:ntɪdʒ/	abantaila
applesauce /'æplɔ:s/	sagar-konpota, sagar-saltsa
avocado /ævə'kɑ:dəʊ/	ahuakate
bad /bæd/	ustel; egoera txarrean (have a ~ cough: eztul handia izan)
bandage /'bændɪdʒ/	benda, hesgailu
be sick /bi: 'sɪk/	botaka egin
beak /bi:k/	moko
bite /baɪt/	ziztada; hozkada
bleed /bli:d/	odola jariatu
blood /blʌd/	odol
breath /breθ/	arnasa
breathing problems /'bri:ðɪŋ prɒbləmz/	arnasteko arazo(ak)
busy /'bɪzi/	lanpetu
charity /'tʃærəti/	ongintzako erakunde
claw /klɔ:/	atzamar
cold /kəʊld/	hotzeri, burutik beherako; hotz
cough /kɒf/	eztul egin
crowded /'kraʊdɪd/	(jendez) gainezka / beteta
cut /kʌt/	zauri; ebaki
disadvantage /dɪsəd'vɑ:ntɪdʒ/	desabantaila
disease /dɪ'zi:z/	gaixotasun
diver /'daɪvə/	urpekari
dizzy /'dɪzi/	zorabiatu
endangered /ɪn'deɪndʒəd/	desagertzeko / galtzeko zorian
exotic /ɪg'zɒtɪk/	exotiko, bitxi
feather /'feðə/	luma

fin /fɪn/	hegal
flu /flu:/	gripe
footprint /'fʊtprɪnt/	oinatz
fur /fɜ:/	ile, ilaje
get better /get 'betə/	hobetu
get worse /get 'wɜ:s/	okerragotu, txarrera egin
ginger /'dʒɪndʒə/	jengibre
graffiti /grə'fi:ti/	grafiti, pintaketa
harmless /'hɑ:mləs/	ez-kaltegarri
headache /'hedeɪk/	buruko min
heavy /'hevi/	ugari (be extremely ~: gizena izan / egon)
hedgehog /'hedʒhɒɡ/	triku
homeless /'həʊmləs/	etxerik gabeko
hopefully /'həʊpfəli/	zorte pixka batekin
horn /hɔ:n/	adar
illness /'ɪlnəs/	gaixotasun
improve /ɪm'pru:v/	hobetu; gehitu
in pain /ɪn 'peɪn/	minez (be ~: minez egon)
invasive /ɪn'veɪsɪv/	inbaditzaile
job opportunity /'dʒɒb ɒpətju:nəti/	lan-aukera
lie /laɪ/	etzan
lionfish /'laɪənɪʃ/	lehoi-arrain
litter /'lɪtə/	zabor, hondakin(ak)
lynx /lɪŋks/	katamotz
mayor /meə/	alkate
medical condition /'medɪkl kəndɪʃn/	gaixotasun
mint /mɪnt/	menda
motorway /'məʊtəweɪ/	autopista
move out /'mu:v aʊt/	alde egin
multiply /'mʌltɪplaɪ/	ugaltu
odour print /'əʊdə prɪnt/	usain-aztarna
open space /'əʊpən speɪs/	leku ireki
outdoors /aʊt'dɔ:z/	aire zabalean, kanpoan
paw /pɔ:/	hanka; atzapar, erpe
pleased /pli:zd/	pozik
poisonous /'pɔɪzənəs/	pozoitsu
population /pɒpjʊ'leɪʃn/	biztanleria
poverty /'pɒvəti/	pobrezia
predator /'predətə/	harrapakari
protected /prə'tektɪd/	babestu
recover /rɪ'kʌvə/	suspertu, berreskuratu
residential area /rezi'denʃl eəriə/	bizitegi-gune
restore /rɪs'tɔ:/	lehengoratu; suspertu
seafood /'si:fu:d/	arrain
serious /'sɪəriəs/	larri
single /'sɪŋɡl/	bakar
skin /skɪn/	azal

slum /slʌm/	auzo pobre
sneeze /sniːz/	doministiku egin
soap /səʊp/	xaboi
sore throat /sɔː ˈθrəʊt/	eztarriko min
species /ˈspiːʃiːz/	espezie(ak)
speed limit /ˈspiːd lɪmɪt/	abiadura-muga
spike /spaɪk/	ziri, punta
standard of living /ˈstændəd əv lɪvɪŋ/	bizitza-maila
sting /stɪŋ/	ziztada
stray animal /streɪ ˈænɪml/	galdutako / abandonatutako animalia
suburb /ˈsʌbɜːb/	kanpoaldeko bizitegi-gune (the ~s: hiri inguruko auzoak)
tablet /ˈtæblət/	pilula
tail /teɪl/	buztan, isats
temperature /ˈtemprətʃə/	sukar; tenperatura, hozbero
traffic jam /ˈtræfɪk dʒæm/	auto-ilara
trunk /trʌŋk/	tronpa
tuna /ˈtjuːnə/	atun, hegaluze
tusk /tʌsk/	letagin, betortz
up to /ˈʌp tuː/	arte
upset stomach /ʌpset ˈstʌmək/	urdaila nahasita
urban farm /ˈɜːbən fɑːm/	hiri-baserri
wels catfish /wels ˈkætfɪʃ/	arrain-katu, siluru
whiskers /ˈwɪskəz/	bibote(ak)
wildlife /ˈwaɪldlaɪf/	flora eta fauna
wing /wɪŋ/	hego

MODULE 4

ankle /ˈæŋkl/	orkatila
anxious /ˈæŋkʃəs/	urduri; kezkatuta
at once /æt ˈwʌns/	behingoan, batean; aldi berean
back /bæk/	bizkar
baked /beɪkt/	erreta, labeen eginda
blank /blæŋk/	zuriune
boiled /bɔɪld/	egosi
bone /bəʊn/	hezur
brain /breɪn/	burmuin
calories /ˈkæləriz/	kaloria(k)
carbohydrates /kɑːbəʊˈhaɪdreɪts/	karbohidrato(ak)
charming /ˈtʃɑːmɪŋ/	xarmagarri
cheerful /ˈtʃiəfʊl/	alai
chin /tʃɪn/	kokots
cholesterol /kəˈlestəroʊl/	kolesterol
cooked /kukt/	(janari) prestatu; bero
courageous /kəˈreɪdʒəs/	ausart

curious /ˈkjʊəriəs/	begiluze, kuxkuxero
drag /dræg/	arrastatu, herrestan eraman
efficient /ɪˈfɪʃnt/	eraginkor
elbow /ˈelbəʊ/	ukondo
etiquette /ˈetɪket/	protokolo
fat /fæt/	koipe
fatty /ˈfæti/	koipetsu
freak /friːk/	fanatiko, maniatiko
fresh /fref/	fresko
fried /fraɪd/	frijitu
frozen /ˈfrəʊzn/	izoztu
gadget /ˈgædʒɪt/	tramankulu, gailu
healthy /ˈhelθi/	osasuntsu
heart /hɑːt/	bihotz
hopeful /ˈhəʊpfʊl/	baikor, itxaropentsu
intestines /ɪnˈtestɪnz/	heste(ak)
knee /niː/	belaun
lung /lʌŋ/	birika
messy /ˈmesi/	narras
mind /maɪnd/	axola izan
mineral /ˈmɪnərəl/	mineral
nasty /ˈnɑːsti/	desatsegin
neat /niːt/	txukun, ordenatu (write ~ly: letra txukunarekin idatzi)
neck /nek/	lepo
nickname /ˈnɪkneɪm/	ezizen
peaceful /ˈpiːsfʊl/	lasai
pick /pɪk/	hartu, jaso, bildu
pleasant /ˈpleznt/	atsegin
predictable /prɪˈdɪktəbl/	aurrez ikus daitekeen
protein /ˈprəʊtiːn/	proteina
proud /praʊd/	harro
raw /rɔː/	gordin
reliable /rɪˈlaɪəbl/	fidagarri
rib /rɪb/	saihets
ridiculous /rɪˈdɪkjələs/	irrigarri, zentzugabe
role model /ˈrəʊl mɒdl/	jarrera eredugarri
salty /ˈsɔːlti/	gazi
selfish /ˈselfɪʃ/	berekoi
shoulder /ˈʃəʊldə/	sorbalda
skilful /ˈskɪlfʊl/	trebe, iaio
sour /ˈsauə/	garratz
source /sɔːs/	iturri
spicy /ˈspeɪsi/	pikante, min; ondo gozatu
spine /spaɪn/	bizkarrezur
stick /stɪk/	itsatsi
sweet /swiːt/	gozo

tasty /'teɪsti/ **zaporetsu, gozo**

thumb /θʌm/ **hatz lodi**

toe /təʊ/ **behatz**

truthful /'truːθfʊl/ **egiazko, zintzo**

vitamin /'vɪtəmiːn/ **bitamina**

wholemeal /'həʊlmiːl/ **bihi osoko**

wrist /rɪst/ **eskumutur**

MODULE 5

approach /ə'prəʊtʃ/ **gerturatu**

architecture /'ɑːkɪtektʃə/ **arkitektura**

arrival /ə'raɪvl/ **iriste, helduera; helmuga**

arrow /'ærəʊ/ **gezi**

attack /ə'tæk/ **eraso**

avoid /ə'vɔɪd/ **saihestu**

berry /'beri/ **baia (forest ~: basa-fruitu)**

book a room /bʊk ə 'ruːm/ **logela bat erreserbatu**

break into /breɪk 'ɪntuː/ **lapurreta egin; (baimenik gabe) sartu**

bury /'beri/ **lurperatu, hobiratu**

by air /baɪ 'eə/ **airez, hegazkinez**

by land /baɪ 'lænd/ **lurrez**

by sea /baɪ 'siː/ **itsasoz, itsasontziz**

capture /'kæptʃə/ **harrapatu, atzitu**

case /keɪs/ **kasu (cold ~: konpondu / ebatzi gabeko kasu)**

cause of death /'kɔːz əv deθ/ **heriotzaren zergati**

collect /kə'lekt/ **jaso, bildu**

court /kɔːt/ **auzitegi, epaitegi**

crime scene /'kraɪm siːn/ **hilketaren / delituaren toki**

crown /kraʊn/ **koroatu**

deer /diə/ **orein**

defend /dɪ'fend/ **defendatu**

departure /dɪ'pɑːtʃə/ **irteera**

escape /ɪs'keɪp/ **ihes egin**

estate /ɪs'teɪt/ **lursail, onibar, finka**

expert /'ekspɜːt/ **aditu, espezialista**

faint /feɪnt/ **zorabiatu**

fight /faɪt/ **borroka egin**

flight /flaɪt/ **hegaldi**

grab /græb/ **hartu, heldu**

grave /greɪv/ **hilobi, ehortzoki**

graveyard /'greɪvjɑːd/ **hilerri**

guest /gest/ **apopilo**

guidebook /'gaɪdbʊk/ **gida turistiko**

guilty /'gɪlti/ **errudun**

gun /gʌn/ **arma; pistola**

haunted /'hɔːntɪd/ **sorgindu**

historical highlights /hɪstərɪkl 'haɪlaɪts/ **leku historiko nabarmenen(ak)**

information desk /ɪnfə'meɪʃn desk/ **informazio-mahai**

innocent /'ɪnəsnt/ **errugabe**

judge /dʒʌdʒ/ **epaile**

jury /'dʒʊəri/ **epaimahai**

keep quiet /kiːp 'kwaɪət/ **isilik gelditu; zaratarik ez egin**

lawyer /'lɔːjə/ **abokatu**

linen cloth /'lɪnklɒθ/ **galtzontzilo**

luggage allowance /'lʌɡɪdʒ əlaʊəns/ **ekipaje-muga**

make a noise /meɪk ə 'nɔɪz/ **zarata egin**

make reservations /meɪk rezə'veɪʃnz/ **erreserbak egin, erreserbatu**

monument /'mɒnjumənt/ **monumentu**

murderer /'mɜːdəɪə/ **hiltzaile**

nickname /'nɪkneɪm/ **ezizena jarri / eman**

passenger /'pæsɪndʒə/ **bidaiari**

passport /'pɑːspɔːt/ **pasaporte**

play /pleɪ/ **antzezlan**

preserve /prɪ'zɜːv/ **gorde, zaindu**

punish /'pʌnɪʃ/ **zigortu**

put together /pʊt tə'geðə/ **bildu, batu**

remains /rɪ'meɪnz/ **hondar(rak)**

ruins /ruːnz/ **hondakin(ak)**

run away /rʌn ə'wei/ **ihes egin**

scream /skriːm/ **oihu / txilio egin**

season /'siːzn/ **sasoi; urtaro**

seat /siːt/ **eserleku**

shoot /ʃuːt/ **tiro egin**

step back /step 'bæk/ **pauso bat atzera eman**

stick /stɪk/ **makila**

take a break /teɪk ə 'breɪk/ **atseden hartu**

thief /θiːf/ **lapur**

ticket office /'tɪkɪt ɒfɪs/ **txartel-leihatila**

tomb /tuːm/ **hilobi, ehorzleku**

tool /tuːl/ **lanabes**

uncover /ʌn'kʌvə/ **estalgabetu, aurkitu**

victim /'vɪktɪm/ **estalgabetu, aurkitu**

werewolf /'weəwʊlf/ **gizotso**

wheat /wiːt/ **gari**

witch /wɪtʃ/ **sorgin**

witchcraft /'wɪtʃkraːft/ **sorginkeria**

wonder /'wʌndə/ **nork bere buruari galdetu**

MODULE 6

achieve /ə'tʃiːv/ **lortu**

add up /'æd ʌp/ **batu**

admire /əd'maɪə/ **miretsi**
 advertisement /əd'vɜ:tɪsmənt/ **iragarki, publizitate**
 advice /əd'vaɪs/ **aholku(ak)**
 afford /ə'fɔ:d/ **erosteko dirua eduki**
 attract /ə'trækt/ **erakarri** (~ *attention*: **atentzioa eman**)
 backpack /'bækpæk/ **motxila**
 behave /br'heɪv/ **jokatu, portatu**
 blow off /'bləʊ ɒf/ **-tik hegan atera**
 button /'bʌtn/ **botoi**
 cash /kæʃ/ **eskudiru**
 casual /'kæʒuəl/ **informal**
 challenging /'tʃælɪndʒɪŋ/ **erronka eginez, erronka dakarren**
 change /tʃeɪndʒ/ **diru xehe; aldaketa**
 charge /tʃɑ:dʒ/ **kargatu; kobratu**
 checkout counter /'tʃəkaʊt kaʊntə/ **kaxa**
 cheer up /tʃɪə 'ʌp/ **adoretu, animatu**
 clerk /klɑ:k/ **langile**
 comfortable /'kʌmfɪtəbl/ **eroso**
 control /kən'trəʊl/ **kontrolatu**
 cotton /'kɒtn/ **kotoi**
 credit card /'kredɪt kɑ:d/ **kreditu-txartel**
 crinoline /'krɪnəlɪn/ **merinake**
 decorate /'dekəreɪt/ **apaindu, dekoratu**
 designer label /dɪ'zɑ:nə leɪbl/ **markako (arropa)**
 develop /dɪ'veləp/ **garatu, sortu**
 exchange /ɪks'tʃeɪndʒ/ **trukatu**
 fad /fæd/ **moda**
 fancy /'fænsi/ **gustatu; nahi / gura izan**
 fee /fi:/ **komisio; tasa**
 fit /fɪt/ **ondo gelditu**
 flip flops /'flɪp flɒps/ **txankleta(k)**
 get ahead /get ə'hed/ **arrakasta izan; aurrera egin**
 give away /gɪv ə'weɪ/ **oparitu; dohaintzan eman**
 give in /gɪv 'ɪn/ **amore eman**
 goal /gəʊl/ **helburu**
 (be) good value /bi: 'gʊd vælju:/ **prezio on (izan)**
 hang out /'hæŋ aʊt/ **irten; denbora pasatu**
 high heels /'haɪ hi:lz/ **takoidun oinetako(ak)**
 hip /hɪp/ **aldaka**
 inexpensive /ɪnɪks'pensɪv/ **merke**
 involve /ɪn'vɒlv/ **berekin ekarri, ondorio izan**
 large /lɑ:dʒ/ **handi**
 lead /led/ **berun**
 leather /'leðə/ **larru**
 look like a million dollars /lʊk laɪk ə 'mɪljən dɒləz/ **ezin hobeto / oso ondo jantzita joan**
 long-term /'lɒŋtɜ:m/ **epe luzera**

loose /lu:s/ **lasai, solte**
 match /mætʃ/ **ondo etorri, ondo ezkondu**
 mood /mu:d/ **umore, gogo-aldarte**
 off /ɒf/ **deskontuarekin (half ~: erdi-prezio)**
 on sale /ɒn 'seɪl/ **beherapenarekin**
 outfit /'aʊtfɪt/ **jantzi**
 painful /'peɪnfl/ **mingarri**
 plastic /'plæstɪk/ **plastiko**
 pocket /'pɒkɪt/ **poltsiko, sakela**
 poor /pɔ:/ **eskas, kalitate txarreko**
 prevent from /prɪ'vent frəm/ **galarazi, eragotzi**
 product /'prɒdʌkt/ **produktu**
 puzzle /'pʌzl/ **buru-hausgarri**
 realise /'ri:əlaɪz/ **ohartu, konturatu**
 receipt /rɪ'si:t/ **ordainagiri**
 refund /'ri:fʌnd/ **(diru-) itzultze**
 regret /rɪ'gret/ **damutu**
 reign /reɪn/ **erreinu**
 respect /rɪs'pekt/ **errespetatu**
 retail therapy /'ri:teɪl θerəpi/ **erosketa-terapia**
 save /seɪv/ **gorde; aurreztu**
 second-hand /sekənd'hænd/ **bigarren eskuko**
 (a) shopping trip /ə 'ʃɒpɪŋ trɪp/ **erosketa txango**
 size /saɪz/ **neurri, tailu**
 skinny /'skɪni/ **estu**
 smart /smɑ:t/ **apain, dotore**
 special offer /'speʃl ɒfə/ **eskaintza berezi (on ~: promozioan)**
 sweat /swet/ **izerdi**
 synthetic /sɪn'tetɪk/ **sintetiko**
 take back /teɪk 'bæk/ **itzuli**
 tight /taɪt/ **estu**
 top /tɒp/ **blusa; alkandora; top; kamiseta**
 trend /trend/ **joera; moda**
 try on /'traɪ ɒn/ **probatu**
 video rental shop /vɪdiəʊ 'rentl ʃɒp/ **bideoklub**
 wood /wʊd/ **egur**
 wool /wʊl/ **artile, ile**
 (be) worth /bi: 'wɜ:θ/ **balio izan**

Formal and informal introductions

Welcome to our school. /'welkəm tu: əvə sku:l/ **Ongi etorri gure eskolara.**

Hello, ... My name is ... I'm ... /he'ləʊ ... maɪ neɪm ɪz ... aɪm/ **Kaixo, ... Nire izena ... da. ... naiz.**

Pleased to meet you, ... /pli:zd tə 'mi:t ju:/ **Pozten naiz zu ezagutzeaz, ...**

I'd like you to meet ... He's your ... teacher. /aɪd laɪk ju: tə 'mi:t ... hi:z jɔ: ... 'ti:tʃə/ **ezagutu dezazun nahi nuke. Zure ... irakaslea da.**

Hi, ... Nice to meet you. /haɪ '... naɪs tə 'mi:t ju:/ **Kaixo, ... Urte askotarako.**

Come and meet ... /'kʌm ənd mi:t/ **Etorri eta ezagutu...**

This is ... and this is ... /'ðɪs ɪz ... ənd ðɪs ɪz/ **Hau ... da eta hau ...**

Classroom language

How do you spell ... ? /'hau du: ju: spel/ **Nola idazten da ...?**

Can you repeat that, please? /kæn ju: rɪ'pi:t ðæt pli:z/ **Errepika dezakezu hori, mesedez?**

What page are we on? /wɒt 'peɪdʒ ɑ: wi: ɒn/ **Zer orrialdetan gaude?**

What is the homework? /wɒt ɪz ðə 'həʊmwɜ:k/ **Zer etxeko lan daude?**

What does the word ... mean? /wɒt dʌz ðə wɜ:d '... mi:n/ **Zer esan nahi du ... hitzak?**

When is the homework due? /wen ɪz ðə 'həʊmwɜ:k dju:/ **Noizko dira etxeko lanak?**

Can I borrow your ..., please? /kæn aɪ bɒrəʊ jɔ: '... pli:z/ **Utziko didazu zure ..., mesedez?**

I can't find my ... /aɪ 'kɑ:nt faɪnd maɪ/ **Ezin dut nire ... aurkitu.**

Expressing opinions

What's your opinion of ... ? /wɒts jɔ: ə'pɪnjən ɒv/ **Zer iritzi duzu ...-z?**

I think it's a ... /aɪ 'θɪŋk ɪts ə/ **Uste dut ... dela.**

Do you think I'd like it? /du: ju: θɪŋk aɪd 'laɪk ɪt/ **Zuk uste gustatuko litzaidakeela?**

I think you'd really enjoy it. /aɪ θɪŋk ju:d rɪəli m'dʒɔɪ ɪt/ **Uste dut asko gustatuko litzaizukeela.**

Who's your favourite character? /hu:z jɔ: feɪvərɪt 'kærəktə/ **Zein da zure pertsonaiarik gustukoena?**

What about the ... ? /'wɒt əbaʊt ðə/ **Zer iruditzen zaizu ...?**

Is the ... any good? /ɪz ðə '... eni ɡʊd/ **... ondo dago?**

I really enjoyed the ... /aɪ rɪəli m'dʒɔɪd ðə/ **Askok gustatu zitzaidan ...**

Booking a flight

I'd like some information about flights, please. /aɪd laɪk sʌm ɪnfəmeɪʃn əbaʊt 'flaɪts pli:z/ **Hegaldiei buruzko informazioa nahi nuke, mesedez.**

Where would you like to go? /'weə wʊd ju: laɪk tə ɡəʊ/ **Nora joan nahi zenuke?**

When would you like to travel? /wen wʊd ju: laɪk tə 'trævl/ **Noiz bidaiatu nahi zenuke?**

In the first week of ... /ɪn ðə 'fɜ:st wi:k ɒv/ **...-aren lehen astean.**

There's a flight on ... at ... /ðeəz ə 'flaɪt ɒn ... æt/ **Hegaldi bat dago ...-e)an, ...-etan.**

How much is ... ? /hau 'mʌʃ ɪz/ **Zenbat balio du ...?**

Would you like economy or business class? /wʊd ju: laɪk i'kɒnəmi ɔ: bɪznəs klɑ:s/ **Turista- ala negozio-txartela nahi zenuke?**

Economy, please. /i'kɒnəmi pli:z/ **Turista-txartela, mesedez.**

How many tickets do you want? /hau meni 'tɪkɪts du: ju: wɒnt/ **Zenbat txartel nahi dituzu?**

That's ... for two return tickets. /ðæts ... fə 'tu: rɪtɜ:n tɪkɪts/ **Bi joan-etorriko txartelek ... balio dute.**

Would you like me to book the tickets? /wʊd ju: laɪk mi: tə bu:k ðə 'tɪkɪts/ **Nahi duzu txartelak erreserba ditzadan?**

Not right now, thanks. I'll get back to you. /nɒt raɪt 'naʊ θæŋks aɪl get 'bæk tə ju:/ **Une honetan ez, eskerrik asko. Zurekin harremanetan jarriko naiz berriro.**

Offering help

Are you OK? /ɑ: ju: əu'kei/ **Ongi zaude?**

Not really. I've got ... /nɒt 'rɪəli aɪv gɒt/ **Egia esan ez. ... dut.**

I've got some Would you like one? /aɪv gɒt səm '... wʊd ju: 'laɪk wʌn/ ... **batzuk ditut. Nahi duzu bat?**

Oh no, thanks. I'd rather not ... /əʊ 'nəʊ θæŋks aɪd 'rɑ:ðə nɒt/ **Eh ez, eskerrik asko. Nahiago dut ez**

Then maybe you'd like ... ? /ðen 'meɪbi: ju:d laɪk/ **Orduan, beharbada, ... nahi zenuke?**

I can make you ... if you like. /aɪ kən meɪk ju: '... ɪf ju: laɪk/ ... **presta diezazuket, nahi baduzu.**

Yes, please. I'll probably feel better if I ... /jes 'pli:z aɪl prɒbəbli fi:l 'betə ɪf aɪ/ **Bai, mesedez. Segur aski hobeto sentituko naiz ... badut.**

Here you are, ... /'hiə ju: ɑ:/ **Hemen duzu,**

Thanks, I'm feeling better already! /θæŋks ... aɪm fi:lɪŋ betə ɔ:l'redi/ **Eskerrik asko, Hobeto sentitzen naiz jada!**

Talking about yourself

How would you describe yourself? /haʊ wəd ju: drɪ'skraɪb jɔ:seɪf/ **Nola deskribatuko zenuke zure burua?**

I guess I'm ... /aɪ ges aɪm/ ... **naizelakoan nago.**

I think I'm quite ... /aɪ θɪŋk aɪm 'kwaɪt/ **Uste dut nahiko ... naizela.**

Is there anything about yourself that you'd like to improve? /ɪz ðeə 'eniθɪŋ əbaʊt jɔ:seɪf ðæt ju:d laɪk tu: ɪm'pru:v/ **Baduzu hobetu nahi zenukeen zerbait?**

I can't say I'm ... , so I think I need to improve that. /aɪ kɑ:nt seɪ aɪm ... səʊ aɪ θɪŋk aɪ ni:d tu: ɪm'pru:v ðæt/ **Ezin dut esan ... naizenik, beraz, hori hobetu beharra dudala uste dut.**

Have you got any special talents? /hæv ju: gɒt eni speʃl 'tælənts/ **Gaitasun berezirik baduzu?**

I'm really good at ... /aɪm 'rɪəli gʊd æt/ ... **-t(z)en oso ona naiz / oso ondo moldatzen naiz.**

What are your other favourite activities? /wɒt ə jɔ: 'ʌðə feɪvərɪt æktɪvətɪz/ **Beste zein ekintza dituzu gustuko?**

Is there anything you dream of doing in the future? /ɪz ðeə eniθɪŋ ju: dri:m əv du:ɪŋ ɪn ðə 'fju:tʃə/ **Etorkizunean egin nahi duzun ametsik baduzu?**

I'd like to try ... /aɪd 'laɪk tə traɪ/ ... **probatzea gustatuko litzaidake.**

I hope I'll be able to do that one day. /aɪ 'həʊp aɪl bi: eɪbl tə du: ðæt wʌn deɪ/ **Egunen batean hori burutzea / egitea espero dut.**

Reporting on a trip

When did you get back? /wen dɪd ju: get 'bæk/ **Noiz itzuli zinen?**

How was your trip? /haʊ wɒz jɔ: 'trɪp/ **Zer moduzko bidaia izan zen?**

It was I had ... time. /ɪt wɒz '... aɪ hæd '... taɪm/ ... **izan zen. ... pasatu nuen.**

Where did you go? /weə dɪd ju: 'gəʊ/ **Nora joan zinen?**

We went to ... /wi: 'went tu:/ ... **joan ginen.**

Did you stay in ... ? /dɪd ju: 'steɪ ɪn/ ... **-(e)an hartu zenuen ostatu?**

What did you do while you were there? /wɒt dɪd ju: 'du: waɪl ju: wə ðeə/ **Zer egin zenuen han zeunden bitartean?**

Shopping for clothes

What are you looking for? /wɒt ə ju: 'lʊkɪŋ fɔ:/ **Zeren bila zabilta?**

I'm looking for an outfit for ... /aɪm lʊkɪŋ fɔ: ən 'aʊtfɪt fɔ:/ ... **-rako jantzi baten bila nabil.**

Have you got anything in particular in mind? /hæv ju: gɒt eniθɪŋ ɪn pə'tɪkjələ ɪn maɪnd/ **Zerbait zehatzik baduzu buruan?**

What's your price range? /wɒts jɔ: 'praɪs reɪndʒ/ **Zer aurrekontu duzu?, Zenbat gastatu nahi duzu?**

How about this ... ? /haʊ əbaʊt 'ðɪs/ **Zer moduz ... hau?**

I'd prefer ... /aɪd prɪ'fɜ:/ **Nahiago dut**

How much are they? /haʊ 'mʌtʃ ɑ: ðeɪ/ **Zenbat balio dute?**

They're ... pounds. /ðeə '... paʊndz/ ... **libera.**

What size are you? /wɒt 'saɪz ɑ: ju:/ **Zer neurri duzu?**

I'm a size ... in ... and I usually wear a ... in ... /aɪm ə saɪz ... ɪn ... ænd aɪ 'ju:ʒuəli weə ə ... ɪn/ **Nire neurria ... da. / neurria dut ...-e(t)an, eta, normalean, ... daramat ...-e(t)an.**

INTRODUCTION

There is / are, There was / were

- **Baiezkoa:** *There is / was* izen zenbakarri singular batez edo izen zenbakaitz batez jarraituta doaz. *There are / were* izen zenbakarri pluralez jarraituta doaz. Orainaldian "...dago / ...daude" eta iraganean "...zegoen / ...zeuden" esangura dute. *There is / was a dog.* (Txakur bat dago / zegoen.)
- **Ezezkoa:** *There is / was* ala *There are / were* + **not** partikula edo **n't** forma laburtua. *There aren't / weren't boxes.* (Ez dago / zegoen kaxarik.)
- **Galderazkoa:** galderak aditzarekin hasten dira *Is / Was* + **there** ala *Are / Were* + **there**. *Is / Was there a toilet?* (Komunik ba al dago / zegoen?)
- **Erantzun motzak:** *there + is / are* ala *was / were* erabiltzen da baiezko erantzun motzetarako, eta *there + isn't / aren't* ala *wasn't / weren't* ezezkoetarako. *Yes, there are.* / *No, there wasn't.* (Bai, badaude. / Ez, ez zegoen.)

Artikuluak eta zenbatzaileak

the	Izen zenbakarri eta zenbakaitzekin. Hitzunarentzat ezaguna den izen baten aurrean erabiltzen da.	
	-a, -ak, -ek	<i>I have got a house. The house is very big.</i>
a, an	Izen zenbakarri singularrekin. Hitzunari ezezagun zaizkion izenen aurrean erabiltzen da.	
	bat	<i>a shelf, an armchair</i> baina <i>a uniform</i>
some	Baiezko esaldietan: Izen zenbakarri pluralekin eta zenbakaitzekin. Galderetan: Galderan adierazitako eskaintzaren edo eskaeraren erantzuna baiezkoa izatea espero denean.	
	batzu(e)k pixka bat	<i>There are some books.</i> <i>I've got some chocolate.</i>
		<i>Would you like some fruit?</i>
any	Ezezko esaldietan eta galderetan: Izen zenbakarri pluralekin eta zenbakaitzekin.	
	(batere) ...-(r)ik	<i>There aren't any birds.</i> <i>I haven't got any sugar.</i>
	-(r)ik	<i>Do you know any songs?</i> <i>Have you got any money?</i>

a lot of, lots of	Izen zenbakarri pluralekin eta zenbakaitzekin.	
	pila bat, asko	<i>A lot of children play here.</i> <i>I have got a lot of time.</i> <i>Lots of people enjoy films.</i> <i>There was lots of space.</i>
many	Izen zenbakarri pluralekin.	
	asko	<i>Many girls play football.</i>
much	Ezezko esaldietan eta galderetan: Izen zenbakaitzekin.	
	asko	<i>I haven't got much paper.</i> <i>Was there much water?</i>
How many ... ? Zenbat?		Izen zenbakarri pluralekin. <i>How many rooms are there?</i>
How much ... ? Zenbat?		Izen zenbakaitzekin. <i>To be</i> aditzarekin doanean, zerbaiten prezioa galdetzeko erabiltzen da. <i>How much rice do you need?</i> <i>How much is it?</i>

Present Simple

- **Baiezkoa:** subjektua + aditza oinarritzko eran (infinitibo *to* gabe), pertsona guztietan, singularreko 3.ean salbu, honi -s gehitzen baitzaio. *We visit our grandparents every week.* (Astero bisitatzen ditugu aitona-amonak.) Kasu hauetan, -s gehitu ordez, -es bukaera gehitzen zaie: *pass - passes* *wash - washes* *mix - mixes*
- o batez bukatutakoei: *do - does* *go - goes*
- Kontsonantea + y bukaeradunei y hori i batez ordeztzen zaie: *study - studies* *carry - carries*
- **Ezezkoa:** subjektua + **do / does** + **not** edo **n't** + aditza oinarritzko forman. *She doesn't sing in a band.* (Ez du talde batean abesten.)
- **Galderazkoa:** **Do / Does** + subjektua + aditza oinarritzko forman. Galdera galdetzaile batez osatuta badago, hau doa lehenbizi, eta, ondoren, **do / does**. *Do you play the guitar?* (Gitarra jotzen duzu?) *When do you do your homework?* (Noiz egiten dituzu eskolako lanak?)

- **Erantzun motzak:** pertsona-izenordain subjektua + *do / does* ala *don't / doesn't*.
Does she like milk? Yes, she does. / No, she doesn't.
(Esnea gustatzen zaio? Bai. / Ez.)

Present Simple denboraren erabilerak

Deskribapenak eta egia orokorrak	<i>The sun sets in the west.</i> (Eguzkia mendebaldean ezkututzen da.)
Ohiko edo eguneroko ekintzak	<i>I do yoga on Saturdays.</i> (Larunbatetan yoga egiten dut.)
Gustuak eta iritziak	<i>She likes pasta.</i> (Pasta gustatzen zaio.)
Egitarrak eta ordutegiak	<i>The shop opens at 9.00.</i> (Denda 9:00etan zabaltzen dute.)

- **Present Simple** denborarekin, honako **denbora-esamolde** hauek erabiltzen dira maiz: *every day / week / year* (egunero / astero / urtero), *once / twice a year* (urtean behin / bitan), *on* + asteko egun bat pluralean, *at night* (gauean), *in the morning* (goizean), *in the summer* (udan), etab.
Esaldiaren hasieran edo bukaeran ager daitezke guztiak; bukaeran, hala ere, sarriago ikusiko ditugu.
We travel by plane once a year.
(Urtean behin bidaiatzen dugu hegazkinez.)
- **Present Simple** denborarekin, **maiztasun-adberbio** hauek ere sarri erabiltzen dira: *always* (beti), *usually* (normalean), *often* (maiz), *sometimes* (batzuetan), *rarely* (gutxitan) eta *never* (inoiz ez).
Aditzaren aurrean kokatzen dira, *to be* aditzaren kasuan izan ezik. Kasu horretan, aditzaren atzean jartzen dira.
He never goes to bed late.
(Inoiz ez da berandu oheratzen.)
His house is usually very tidy.
(Haren etxea normalean oso txukuna egoten da.)

Present Continuous

- **Baiezkoa:** subjektua + *am / is / are* + *-ing* bukaera daraman aditza.
They are speaking on the phone.
(Telefonotik ari dira hitz egiten.)
Kasu hauetan, *-ing* bukaera gehitzaerakoan, ortografia-arau hauek bete behar dira:
- *e* mutuaz amaituek *e* galdu egiten dute:
live - living *come - coming*
- Silaba bakarrekoei **bokal** batez + **kontsonante** batez bukatuek, *w, x* edo *y* izan ezik, kontsonante hori bikoizten dute:
run - running *sit - sitting*

- 2 silaba baditu, azentua azkenak badarama, **bokal** batez eta *w, x* edo *y* ez den **kontsonante** batez amaitzen bada, orduan azken kontsonantea bikoizten da:
refer - referring *begin - beginning*

- *I* batez amaituek hizki hori bikoizten dute normalean:
travel - travelling *cancel - cancelling*

- *ie* amaiera dutenei *ie* amaiera *y* bilakatuko zaie:
lie - lying *die - dying*

- **Ezezkia:** subjektua + *am / is / are* + *not* edo *n't* (era laburtua *is* edo *are* aldaerei gehi dakieke, baina ez *am* aldaerari) + *-ing* bukaera duen aditza. Berbaldian, ohikoagoa da forma laburbildua.
He isn't reading a book.
(Ez da ari liburua irakurtzen.)
- **Galderazkoa:** *Am / Is / Are* + subjektua + *-ing* amaieradun aditza.
Are they playing in the park?
(Parkean al daude jolasean?)
- **Erantzun motzak:** pertsona-izenordain subjektua + *am / is / are* ala *'m not / isn't / aren't* egiturarekin osatzen da.
Is she driving? Yes, she is. / No, she isn't.
(Gidatzen ari da? Bai. / Ez.)

Present Continuous denboraren erabilerak

Hitz egiten ari garen unean gertatzen ari dena azaltzeko	<i>He is watching TV now.</i> (Telebista ikusten ari da orain.)
Denboraldi bateko ekintzak adierazteko	<i>People are talking about the news.</i> (Jendea albisteei buruz ari da berriketan.)
Aurretik finkatutako ekintzak edo egitasmoak azaltzeko	<i>I am taking a train tomorrow.</i> (Bihar tren hartuko dut.)

- **Present Continuous** denborarekin, honako **denbora-esamolde** hauek erabiltzen dira: *now* (orain), *at the moment* (une honetan), *right now* (oraintxe bertan, une honetan bertan), *today* (gaur), *these days* (gaur egun), *this week* (aste honetan), etab.
We are studying for the exam this week.
(Azterketarako ikasten ari gara aste honetan.)
- **Present Continuous** denborak etorkizuneko zentzua duenean **denbora-esamolde** hauekin batera joango da: *soon* (laster), *later* (geroago, gero), *tomorrow* (bihar), *tonight* (gaur gauean), *next week / month / year* (datorren astean / hilean / urtean), etab.
Esaldiaren hasieran nahiz bukaeran ager daitezke; ohikoagoa da, ordea, bukaeran kokatzea.
I am going to the cinema tonight.
(Gaur gauean zinemara noa.)

Adjektiboen konparatiboa

Gauzak, animaliak, pertsonak eta abar konparatzeko, adjektiboak maila konparatiboan erabiltzen dira.

- **Nagusitasun** konparaketa (baino...-ago) gauzak, animaliak edo pertsonak erkatzeke erabiltzen da, batetik bestea ezaugarriaren batean gaituzten duenean. Egoki osatzeko berau, kontuan izan behar dugu darabilgun adjektiboaren luzera:

1. Silaba bakarrekota edo **y** bukaera duen bikoa bada, laburtzat jotzen da, eta **-er** bukaera gehituko zaio.

Ondoren, **than** partikula eramango du.

*That suit is **cheaper than** these trousers.*

(Jantzi hori galtza hauek baino merkeagoa da.)

Kasu hauetan, **-er** gehitzean, adjektiboa aldatu egiten da:

- **Bokal** batez + **w**, **x** edo **y** ez den **kontsonante** batez bukatutako silaba bakarrekota bada, kontsonante hori bikoizten da:

thin - thinner big - bigger

- **Kontsonantea** + **y** amaieraduna bada, **y** hori **i** batez ordeztuko da:

crazy - crazier dry - drier

- **e** mutuaz amaitzen bada, **-r** bakarrik gehituko zaio:

nice - nicer large - larger

2. Bi silaba edo gehiago baditu, adjektiboa luzea da, eta konparaketa honela eratzen da: **more** + adjektiboa + **than**.

*Jeans are **more comfortable than** skirts.*

(Galtza bakeroak gonak baino erosoagoak dira.)

- **Gutxiagotasun** konparaketa **less** + adjektiboa + **than** (ez... bezain) egituraz eratzen da.

*Cats are **less friendly than** dogs.*

(Katuak ez dira txakurrak bezain atseginak.)

- **Berdintasun** konparaketa honela eratzen da: (**not**) **as** + adjektiboa + **as** ((ez) bezain).

*My house is **as large as** yours.*

(Nire etxea zurea bezain handia da.)

*That mountain **isn't as high as** Everest.*

(Mendi hori ez da Everest bezain garaia.)

Adjektiboen superlatiboa

- Pertsonak, gauzak, animaliak eta abar erkatzeke eta bat besteetatik nabarmentzen dela adierazteko erabiltzen da. Hemen ere, kontuan izan behar dugu adjektiboaren luzera:

1. Motza bada, adjektiboaren aurretik **the** artikulua kokatuko dugu, eta **-est** amaiera gehituko diogu, adjektibo konparatiboaren **-er** amaiera osatzeko ikusi ditugun ortografia-arau berberak betez.

*Mike is **the tallest** boy in the class.*

(Mike da mutilik altuena gelan.)

2. Luzea bada, aurretik **the most** kokatuko dugu.

*That is **the most surprising** film of all time.*

(Hori da garai guztietako filmik harrigarriena.)

- Norbait edo zerbait ezaugarriaren batean besteak baino gutxiago dela adierazteko, **the least** + adjektiboa erabiliko dugu.

*This is **the least interesting** book in the library.*

(Hau da liburutegian interes gutxien eskaintzen duen liburua.)

- Superlatiboak, ondoren, **in**, **of** eta **on** preposizioak eraman ditzake.

*Dogs are **the most loyal** pets of all.*

(Txakurrak dira guztien artean etxe-animalia leialenak.)

Adjektibo irregularrak

Inolako araurik betetzen ez dutenez, buruz ikasi behar dira halakoen konparaziozko eta superlatibozko formak.

Adjektiboa	Konparatiboa	Superlatiboa
good (on)	better	best
bad (txar)	worse	worst
far (urrunko)	farther / further	farthest / furthest
little (gutxi)	less	least

too ..., (not) ... enough

- **Too** (gehiegi) adjektiboen aurrean joaten da, adjektiboak adierazten duen ezaugarria gehiegizkoa dela azalduz.

*This car is **too expensive** for me.*

(Auto hau garestiegia da niretzat.)

- Kontrara, **enough** adjektiboen ondoren kokatzen da, eta "aski" edo "nahiko" esangura du.

*This sofa is **big enough** for my family.* (Sofa hau aski handia da nire familiarentzat.)

Eta **not** + adjektiboa + **enough** egiturak "ez behar bezainbeste" adiera du.

*The road is **not wide enough** for this traffic.* (Errepidea ez da behar bezain zabala trafikoarentzat.)

*It **didn't look clear enough**.* (Ez zirudien behar bezain argia.)

MODULE 1

Present Simple / Present Continuous aditz-denboren arteko aldea

- **Present Simple** denbora erabiltzen da ohiko ekintzez hitz egiteko; **Present Continuous** denbora, kontrara, hitz egiteko unean gertatzen ari dena deskribatzeko.

*I usually **eat** at home, but today I'm **eating** at a restaurant.*

(Normalean etxean bazkaltzen dut, baina gaur jatetxe batean ari naiz bazkaltzen.)

- **Present Simple** denbora erabiltzen da istorio batean edo film batean gertatutakoa kontatzeko.
The police officer follows the criminal and arrests him.
(Polizia gaizkilearen atzetik joan da, eta atxilotu egin du.)
- **Present Continuous** denbora, berriz, argazkiak deskribatzeko erabiltzen da, irudian agertzen den eszena orain gertatzen ari balitz bezala deskribatzen baita.
In the picture, my father is playing basketball.
(Argazkian, nire aita saskibaloian jolasten ari da.)

Aditz estatikoak

Aditz estatikoak erabiltzen dira gustuak, sentimenduak eta desioak, buruko ekintzak, jabetza eta pertzepzioa adierazteko. Egoerak adierazten dituzte, eta ez ekintzak; horregatik, ez dira *Present Continuous* denborarekin erabiltzen. *Present Continuous* denborarekin erabiltzen direnean, beste esangura bat dute.

I think your drawing is very nice.

(Zure margolana oso polita dela uste dut.)

I'm thinking about travelling to South America.

(Hego Amerikara bidaiatzea darabilkit buruan.)

Past Simple

- **Baiezkoa:** subjektua + **-ed** bukaeradun aditza, aditz erregularren kasuan, pertsona guztientzako berdina izaki. Aditz irregularrek ez dute inolako araurik betetzen; ondorioz, buruz ikasi behar dira berorien iraganeko formak. Ikus 26.-27. orrialdeetan duzun zerrenda.
I visited my aunt and uncle. (Nire izeba-osabak bisitatu nituen.)
They bought a new house. (Etxe berria erosi zuten.)
Kasu hauetan, oinarritzko formari **-ed** bukaera gehitu aurretik, arreta jarri behar zaie ortografia-arau hauei:
 - Aditza silaba bakarrekoa bada eta **bokal 1** + **w**, **x** edo **y** ez den **kontsonante 1** badu amaieran, kontsonante hori bikoizten da:
stop - stopped *plan - planned*
 - Bi silaba baditu, azentua azkenak badarama, eta bokal batez eta **w**, **x** edo **y** ez den **kontsonante** batez amaitzen bada, azken kontsonantea bikoizten dae:
prefer - preferred *permit - permitted*
 - / batez amaitzen bada, normalean hizki hori bikoiztu egiten da:
travel - travelled *cancel - cancelled*
 - **Kontsonantea** + **y** amaieraduna bada, **y** hori **i** bilakatuko da:
worry - worried *try - tried*
 - **e** mutuaz amaitzen bada, **-d** hartuko du soilik:
bake - baked *live - lived*

- **Ezezkoa:** subjektua + **did not** edo **didn't** + aditzaren oinarritzko forma.
They didn't go to the park. (Ez ziren parkera joan.)
- **Galderazkoa:** **Did** + subjektua + aditzaren oinarritzko forma.
Did she buy you a present? (Oparirik erosi al zizun?)
- **Erantzun motzak:** pertsona-izenordain subjektua + **did** ala **didn't**.
Did he win the race? Yes, he did. / No, he didn't.
(Hark irabazi al zuen lasterketa? Bai. / Ez.)

Past Simple aditz-denboraren erabilerak

Iraganeko ekintzak adierazteko	<i>I broke my leg.</i> (Hanka hautsi nuen.)
Iraganeko une zehatz batean egin genuena adierazteko	<i>We had tea at 6 pm.</i> (18:00etan tea hartu genuen.)
Iraganeko elkarren segidako ekintzak kontatzeko	<i>I had dinner and went to bed.</i> (Afaldu eta ohera joan nintzen.)
Iraganean gauzak nola ziren kontatzeko	<i>In the past, women didn't vote.</i> (Iraganean emakumeek ez zuten bozkatzen.)

- **Past Simple** aditz-denborarekin erabiltzen diren **denbora-esamolde** ohikoenak hauek dira: **ago** (orain dela) denbora-esamoldearen amaieran, **last night / week / year** (bart / joan den astean / iaz), **at** + ordua, **on** + asteko eguna edo data, **in** + urtea, **in the past** (iraganean), **yesterday** (atzo), etab. Guztiak perpausaren hasieran nahiz bukaeran joan daitezke; bukaeran, ordea, ohikoagoak dira.
Her parents visited Rome last year.
(Haren gurasoek Erroma bisitatu zuten iaz.)

Past Continuous

- **Baiezkoa:** subjektua + **was / were** + aditza **-ing** bukaerarekin.
I was reading a book.
(Liburu bat irakurtzen ari nintzen.)
Bukaerako **-ing** gehitzeko ortografia-arauak 11. orrialdean aurkituko dituzu.
- **Ezezkoa:** subjektua + **was / were** + **not** edo **n't** + aditza **-ing** bukaerarekin.
My friends weren't swimming in the lake.
(Nire lagunak ez ziren lakuan igerian ari.)
- **Galderazkoa:** **Was / Were** + subjektua + aditza **-ing** bukaerarekin.
Was he walking the dog?
(Txakurra paseatzen ari al zen?)
- **Erantzun motzak:** pertsona-izenordain subjektua + **was / were** ala **wasn't / weren't**.
Was it raining yesterday? Yes, it was. / No, it wasn't.
(Euria ari al zuen atzo? Bai. / Ez.)

Past Continuous aditz-denboraren erabilerak

Lehenaldian gertatzen ari ziren ekintzak adierazteko	<i>I was studying last night.</i> (Ikasten ari nintzen atzo gauean.)
Lehenaldiko ekintza luze eta aldibereko bi edo gehiago deskribatzeko, while edo as bitartez lotuta	<i>She was reading while / as we were sleeping.</i> (Bera irakurtzen ari zen, gu lo geunden bitartean.)

- Past Continuous* denborarekin, hauek dira gehien erabiltzen diren **denbora-esamoldeak**: **ago** (orain dela) denbora-esamoldearen amaieran, **at** + ordua, **yesterday morning / afternoon** (atzo goizean / arratsaldean), **last night** (bart), eta abar.
Esaldiaren hasieran nahiz bukaeran ager daitezke, baina gehiagotan ikusiko ditugu bukaeran.
He was making dinner at seven o'clock yesterday.
(Afaria prestatzen ari zen atzo zazpitan puntuan.)

Past Continuous / Past Simple aditz-denboren arteko aldea

- Past Simple* denborak adierazten du ekintza esaldian zehazturiko denboran hasi eta bukatu zela; *Past Continuous* denborak, kontrara, iraganean gertatzen ari ziren ekintza luzeak deskribatzen ditu.
They painted the house last month.
(Etxea margotu zuten joan den hilean.)
They were painting the house yesterday afternoon.
(Etxea margotzen ari ziren atzo arratsaldean.)
- Bi aditz-denborak elkarrekin doazenean, abian zegoen ekintza bat beste ekintza batek moztu edo eten zuela adierazten da. Ekintza eten zuena **when** juntagailuarekin eta *Past Simple* aldiaren joango da; etenda gertatu zena, berriz, **while** edo **as** juntagailuarekin eta *Past Continuous* aditz-denboran.
We were listening to music when the telephone rang.
(Musika entzuten ari ginen telefonoak jo zuenean.)
While / As we were listening to music, the telephone rang.
(Musika entzuten ari ginela, telefonoak jo zuen.)

used to

Used to esamoldeak garai batean ohikoak ziren gertaerak edo egoerak adierazten ditu, gero jada ohikoak izateari utzi ziotenak. Lehenaldiko forma du soilik, eta oinarritzko forman doan aditza darama ondoren. Euskaratzerakoan "ohi" esamoldeaz balia gaitzke, edo "maiz" hitza ere erabil dezakegu, aditz nagusiak ohiturazko -t(z)en amaiera daramala eta aditz laguntzailea iraganean duela.

- Baiezkoa**: subjektua + **used to** + aditzaren oinarritzko forma.
We used to go to the swimming pool every Tuesday.
(Igerilekura joan ohi ginen asteartero.)

- Ezezkoa**: subjektua + **did not** edo **didn't** + **use to** ("d" gabe) + aditzaren oinarritzko forma.
She didn't use to like history lessons.
(Ez zitzaizkion gustatzen / Ez zituen gustuko historiako klaseak.)
- Galderazkoa**: **Did** + subjektua + **use to** ("d" gabe) + aditzaren oinarritzko forma.
Did you use to play tennis on Sundays?
(Tenisean jokatu ohi zenuen igandeetan?)
- Erantzun motzak**: izenordain subjektua + **did** ala **didn't**.
Did she use to study at night? Yes, she did. / No, she didn't.
(Gauean ikasi ohi zuen? Bai. / Ez.)

Ahots pasiboa orainaldian eta lehenaldian

Orainaldia

Baiezkoa	Ezezkoa	
I am asked	I am not / I'm not asked	
You are asked	You are not / aren't asked	
He is asked	He is not / isn't asked	
She is asked	She is not / isn't asked	
It is asked	It is not / isn't asked	
We are asked	We are not / aren't asked	
You are asked	You are not / aren't asked	
They are asked	They are not / aren't asked	
Galderazkoa	Erantzun motzak	
	Baiezkoa	Ezezkoa
Am I asked ... ?	Yes, I am.	No, I'm not.
Are you asked ... ?	Yes, you are.	No, you aren't.
Is he asked ... ?	Yes, he is.	No, he isn't.
Is she asked ... ?	Yes, she is.	No, she isn't.
Is it asked ... ?	Yes, it is.	No, it isn't.
Are we asked ... ?	Yes, we are.	No, we aren't.
Are you asked ... ?	Yes, you are.	No, you aren't.
Are they asked ... ?	Yes, they are.	No, they aren't.

Lehenaldia

Baiezkoa	Ezezkoa
I was asked	I was not / wasn't asked
You were asked	You were not / weren't asked
He was asked	He was not / wasn't asked
She was asked	She was not / wasn't asked
It was asked	It was not / wasn't asked
We were asked	We were not / weren't asked
You were asked	You were not / weren't asked
They were asked	They were not / weren't asked

Galderazkoa	Erantzun motzak	
	Baiezkoa	Ezezkoa
Was I asked ... ?	Yes, I was .	No, I wasn't .
Were you asked ... ?	Yes, you were .	No, you weren't .
Was he asked ... ?	Yes, he was .	No, he wasn't .
Was she asked ... ?	Yes, she was .	No, she wasn't .
Was it asked ... ?	Yes, it was .	No, it wasn't .
Were we asked ... ?	Yes, we were .	No, we weren't .
Were you asked ... ?	Yes, you were .	No, you weren't .
Were they asked ... ?	Yes, they were .	No, they weren't .

- **Baiezkoa:** subjektua + **to be** laguntzaile gisa dagokion denboran + aditz nagusiaren partizipioa.
Partizipioa aditz erregularrei **-ed** gehituz osatzen da (ortografia-arauak 13. orrialdean aurkituko dituzu), eta pertsona guztientzako forma bera du. Aditz irregularrek ez dute inolako araurik betetzen, eta, ondorioz, buruz ikasi behar dira berorien partizipioko formak. Ikus 26.-27. orrialdeetan duzun zerrenda.
*A lot of money **is paid** for the ticket.*
(Diru asko ordaintzen da sarrerarengatik.)
*The buildings **were destroyed** during the war.*
(Eraikinak suntsitu egin ziren gerran.)
Ekintza nork egin duen edo zuen aipatu nahi bada, esaldiaren bukaeran adierazten da, aurretik **by** daramala.
*The thief **was identified** by the witness.*
(Lapurra lekukoak identifikatu zuen.)
Ingeleseaz asko erabiltzen da pasiboa, baina euskarara itzultzerakoan forma inpersonaletara jotzen da, edo era aktibora.
*This tower **is used** as a museum.*
(Dorrea museo gisa erabiltzen da / dute.)
- **Ezezkoa:** subjektua + **to be** laguntzailea dagokion denboran + **not** edo **n't** + aditz nagusiaren partizipioa.
*The museum **isn't visited** on Mondays.*
(Astelehenetan ez da museoa bisitatzen.)
*The children **weren't picked up** at the station.*
(Ez zituzten geltokian jaso umeak.)
- **Galderazkoa:** **to be** laguntzailea dagokion denboran + subjektua + aditz nagusiaren partizipioa.
*Is this game **played** with a ball?*
(Joko honetan pilota batekin jolasten da?)
Galdetzailea daramaten galderetan ere **to be** aditzaren eta subjektuaren arteko hurrenkera aldatu egiten da, galdetzaileak subjektu funtzioa ez badu, behintzat, orduan ez baita hurrenkera aldatzen.
*When **was** the book **written**?*
(Noiz idatzi zen liburua?)
*What **is done** in this lab?*
(Zer egiten da laborategi honetan?)

Esaldiko aditz nagusiak preposizioa eskatzen duenean, beti esaldiaren bukaeran agertuko da.

*What invention **is** Gutenberg **known** for?*

(Zer aurkikuntzagatik da Gutenberg ezaguna?)

- **Erantzun motzak:** pertsona-izenordain subjektua + **am / is / are** ala **was / were** baiezkoan eta **'m not / isn't / aren't** ala **wasn't / weren't** ezezkoan.

*Was the boy **given** a prize? Yes, he **was**. / No, he **wasn't**.*

(Saria eman al zioten mutilari? Bai. / Ez.)

Ahots pasiboaren erabilera

Ekintza nabarmendu nahi denean, eta ez nork gauzatu duen	<i>This picture was taken in Italy.</i> (Argazki hau Italian aterata dago.)
Ekintza gauzatu zuen subjektua bistakoa denean, ezezaguna denean edo aipatu nahi ez denean	<i>Schools are opened early.</i> (Goiz irekitzen dituzte ikastetxeak.)

Nola egin esaldi aktibo bat pasibo

Aktiboan aditz nagusiak zuen aditz-denboran jarriko dugu **to be** aditza, eta aditz nagusia zena partizipioan.

Aktiboa: *They **opened** a shop a few days ago.*

Pasiboa: *A shop **was opened** a few days ago.*

Ahots aktiboan, aditzaren ondoren doan lehen osagarria ezarriko dugu pasiboko subjektutzat, dela zuzena, dela zeharkakoa.

Aktiboa: *They **invented** sunglasses to protect our eyes.*

Pasiboa: *Sunglasses **were invented** to protect our eyes.*

Osagarri hori pertsona-izenordain objektua bada, esaldia pasibora aldatzerakoan, dagokion izenordain subjektuaz ordezkaturiko dugu.

Aktiboa: *He **told** me all his plans.*

Pasiboa: *I **was told** all his plans.*

Aktiboan subjektua zena pasiboko esaldiaren bukaerara eramango dugu, aurretik **by** partikula ipiniz.

Aktiboa: *Many people **visit** London every year.*

Pasiboa: *London **is visited** every year **by many people**.*

Subjektua pertsona-izenordaina bada, dagokion izenordain objektuaz ordezkaturiko dugu.

Aktiboa: *He **found** the wallet.*

Pasiboa: *The wallet **was found** by him.*

- Ahots pasiboan erabiltzen diren **denbora-esamoldeak** aktiboan erabiltzen diren berberak dira. Beraz, aditza orainaldian badoa, hauek erabiliko dira: **every day / week / year, once / twice a year, on** + asteko eguna pluralean. Edo honelako adberbioak: **usually, sometimes**, etab. Aditza lehenaldian badoa, berriz: **last night / week, at** + ordua, **on** + eguna edo data, **in** + urtea, **in the past, yesterday**, etab.

MODULE 2

Present Perfect Simple

Baiezkoa	Forma laburtua	
I have talked	I've talked	
You have talked	You've talked	
He has talked	He's talked	
She has talked	She's talked	
It has talked	It's talked	
We have talked	We've talked	
You have talked	You've talked	
They have talked	They've talked	
Ezekkoa	Forma laburtua	
I have not talked	I haven't talked	
You have not talked	You haven't talked	
He has not talked	He hasn't talked	
She has not talked	She hasn't talked	
It has not talked	It hasn't talked	
We have not talked	We haven't talked	
You have not talked	You haven't talked	
They have not talked	They haven't talked	
Galderazkoa	Erantzun motzak	
	Baiezkoa	Ezekkoa
Have I talked ... ?	Yes, I have .	No, I haven't .
Have you talked ... ?	Yes, you have .	No, you haven't .
Has he talked ... ?	Yes, he has .	No, he hasn't .
Has she talked ... ?	Yes, she has .	No, she hasn't .
Has it talked ... ?	Yes, it has .	No, it hasn't .
Have we talked ... ?	Yes, we have .	No, we haven't .
Have you talked ... ?	Yes, you have .	No, you haven't .
Have they talked ... ?	Yes, they have .	No, they haven't .

- **Baiezkoa:** subjektua + **have / has** + aditza partizipioan.
I have signed the document. (Sinatu dut dokumentua.)
- **Ezekkoa:** subjektua + **have / has** + **not** edo **n't** + aditza partizipioan.
She hasn't read that book. (Hark ez du liburu hori irakurri.)
- **Galderazkoa:** **Have / Has** + subjektua + aditza partizipioan.
Have you received my letter? (Jaso duzu nire eskutitza?)
- **Erantzun motzak:** pertsona-izenordain subjektua + **have / has** ala **haven't / hasn't**.
Has he been ill? Yes, he has. / No, he hasn't. (Gaixorik egon da? Bai. / Ez.)
- **Present Perfect Simple** aditz-denborarekin, honako **denbora-esamolde** eta **adberbio** hauek ikusiko ditugu:

ever	GALDERAK: inoiz, egundaino	<i>Have you ever travelled abroad?</i>
	EZEZKOAK: inoiz	<i>I haven't ever watched that film.</i>

never	BAIEZKOA: inoiz ez	<i>She has never called me.</i>
always	beti	<i>You've always been her friend.</i>
already	BAIEZKOA: jada	<i>We've already finished the exam.</i>
just	BAIEZKOA: oraintxe	<i>They have just arrived here.</i>
yet	EZEZKOA: oraindik	<i>He hasn't found his glasses yet.</i>
	GALDERAZKOA: jada	<i>Have you bought any fruit yet?</i>
for	denbora-iraupena + "-z", orain dela (denbora-iraupena)	<i>My brother has lived in Dublin for five years.</i>
since	une zehatza + "-tik"	<i>I haven't heard from him since 2002.</i>
recently	orain dela gutxi	<i>Has Lisa talked to you recently?</i>
lately	azken boladan	<i>Jim hasn't been to the gym lately.</i>
several times	hainbat aldiz	<i>They have worked for us several times.</i>
so far	orain arte	<i>I have read two of the books in the series so far.</i>
over the years	denborarekin, urteetan zehar	<i>Many children have read that book over the years.</i>

- Gogoan izan behar dugu **just, already, always, ever** eta **never have** aditz laguntzailearen eta aditz nagusiaren partizipioaren artean kokatu behar direla. **Yet** esaldiaren bukaeran kokatzen da; **for** preposizioak denbora-une bat darama ondoren, ekintzaren iraupena adierazten baitu, eta **since** ekintza hasi zen une zehatzaren aurrean doa. Gainontzekoak hasieran edo bukaeran joan daitezke, baina gehienetan bukaeran kokatzen dira.

Present Perfect Simple aditz-denboraren erabilera

Lehenaldian hasi eta oraindik badirauten ekintzak adierazteko (for eta since partikulekin lagunduta, orainaldian itzultzen dira)	<i>I have worked here for a year.</i> (Hemen lan egiten dut orain dela urtebetetik. / Bada urtebete hemen lan egiten dudana. / Urtebete daramat hemen lanean.) <i>We have lived here since 2005.</i> (Hemen bizi gara 2005etik.)
Oraindik garrantzia duten lehenaldiko ekintzak adierazteko, edo oraindik ondorioak dituzten lehenaldiko ekintzak adierazteko	<i>I have broken my arm. It hurts.</i> (Besoa hautsi dut. Min ematen dit.)
Denbora zehazten ez den lehenaldiko ekintzak adierazteko	<i>They have bought a new car.</i> (Auto berria erosi dute.)

Ekintza burutu berriak
(*just* partikularekin
lagunduta, "oraintxe" +
aditz-partizipioarekin
erabiltzen da)

*The exam **has just begun**.*
(Azterketa hasi berri da.)

Present Perfect Simple / Past Simple aditz-denboren arteko aldea

Present Perfect Simple denborak lehenaldian gertatuak orainarekin lotura gordetzen duela adierazten du, eta ez du ekintzaren unea zehazten. *Past Simple* aditz-denborak, aldiz, lehenaldiko ekintzez dihardu, orainarekin zerikusirik ez dutenak, eta noiz gertatu ziren esaten du.

*He **has written** many stories.* (Istorio asko idatzi ditu.)

*He **wrote** a story yesterday.* (Istorio bat idatzi zuen atzo.)

Past Perfect Simple

Baiezkoa	Forma laburtua	
I had walked	I'd walked	
You had walked	You'd walked	
He had walked	He'd walked	
She had walked	She'd walked	
It had walked	It'd walked	
We had walked	We'd walked	
You had walked	You'd walked	
They had walked	They'd walked	
Ezezkoa	Forma laburtua	
I had not walked	I hadn't walked	
You had not walked	You hadn't walked	
He had not walked	He hadn't walked	
She had not walked	She hadn't walked	
It had not walked	It hadn't walked	
We had not walked	We hadn't walked	
You had not walked	You hadn't walked	
They had not walked	They hadn't walked	
Galderazkoa	Erantzun motzak	
	Baiezkoa	Ezezkoa
Had I walked ... ?	Yes, I had .	No, I hadn't .
Had you walked ... ?	Yes, you had .	No, you hadn't .
Had he walked ... ?	Yes, he had .	No, he hadn't .
Had she walked ... ?	Yes, she had .	No, she hadn't .
Had it walked ... ?	Yes, it had .	No, it hadn't .
Had we walked ... ?	Yes, we had .	No, we hadn't .
Had you walked ... ?	Yes, you had .	No, you hadn't .
Had they walked ... ?	Yes, they had .	No, they hadn't .

Iraganeko ekintza bat iraganeko beste ekintza baten aurretik egin zela adierazteko erabiltzen da. Azkena *Past Simple* aldian doa.

- **Baiezkoa:** subjektua + **had** + aditza partizipioan.
*The experts **had announced** their discovery.*
(Adituek iragarri zuten euren aurkikuntza.)
- **Ezezkoa:** subjektua + **had not** edo **hadn't** + aditza partizipioan.
*He **hadn't broken** the window.*
(Hark ez zuen leihoa puskatu.)
- **Galderazkoa:** **Had** + subjektua + aditza partizipioan.
***Had** you **made** a video?*
(Bideo bat egin al zenuen?)
- **Erantzun motzak:** izenordain subjektua + **had** ala **hadn't**.
***Had** she **seen** this film? Yes, she **had**. / No, she **hadn't**.*
(Filma ikusi zuen? Bai. / Ez.)

Past Perfect Simple / Past Simple aditz-denboren arteko aldea

- *Past Perfect Simple* denboran doazen esaldiak *Past Simple* denboran doan aditz bati laguntzen joaten dira. *Past Perfect Simple* denborak adierazten du ekintza *Past Simple* denboran doan beste ekintza baten aurretik egin zela.
*He **went** to the cinema, but the film **had already started**.*
(Zinemara joan zen, baina filma hasita zegoen jada.)
- Iraganean zerbait zergatik gertatu zen azaltzeko, perpauseko aditz nagusia *Past Simple* denboran ezartzen da, eta mendeko perpausa *Past Perfect Simple* denboran, honi **because** lokailuarekin hasiera emanez.
*I **was tired** **because** I **hadn't slept** well.*
(Nekatuta nengoen ez nuelako ondo lo egin.)
- *Past Perfect Simple* eta *Past Simple* esaldi berean agertzen direnean, honako **denbora-esamolde** eta **adberbio** hauek erabiltzen dira:

before	aurretik, baino lehen	<i>I had cleaned the car before I went to the party.</i>
after	ondoren	<i>He ate some ice cream after he had finished lunch.</i>
as soon as	bezain laster	<i>As soon as I had got up, I went to buy the newspaper.</i>
by the time	-enerako	<i>By the time he was five, he had read many books.</i>
until	arte	<i>Until I went to Italy, I hadn't eaten real Italian food.</i>
when	-enean	<i>Ian had finished his homework when I arrived.</i>
already	BAIEZKOA: jada	<i>I had already seen Jim when he said hello to us.</i>
yet	EZEZKOA: oraindik	<i>It was 3 am and the pub hadn't closed yet.</i>
	GALDERAZKOA: jada	<i>When you arrived at the station, had the train left yet?</i>

MODULE 3

Etorkizuna *be going to* egiturarekin

Formak
I am / I'm going to run
He is not / He isn't / He's not going to run
Are you going to run?
Yes, we are. / No, I'm not. / Yes, she is.

Aditza + "...go / ...ko" esangura du.

- **Baiezkoa:** subjektua + *am / is / are* + *going to* + aditza oinarritzko forman.
We are going to rent a car. (Auto bat alokatuko dugu.)
- **Ezezkoa:** subjektua + *am / is / are* + *not* edo *n't* + *going to* + aditza oinarritzko forman.
I'm not going to study law. (Ez dut zuzenbidea ikasiko.)
- **Galderazkoa:** *Am / Is / Are* + subjektua + *going to* + aditza oinarritzko forman.
Is he going to work at the new restaurant?
(Jatetxe berrian egingo al du lan?)
- **Erantzun motzak:** pertsona-izenordain subjektua + *am / is / are* ala *'m not / isn't / aren't*.
Are you going to have lunch now? Yes, I am. / No, I'm not.
(Orain bazkalduko al duzu? Bai. / Ez.)

Etorkizuneko *be going to* egituraren erabilerak

Gure egitasmoei eta erabakiei buruz hitz egiteko	<i>I'm going to visit Alaska.</i> (Alaska bisitatzera noa.)
Zerbait gertatuko dela adierazteko, aztarnak aurrean ditugunean	<i>She is going to have a baby.</i> (Haurra edukiko du.)

Present Simple denbora etorkizun esanahiarekin

Present Simple denbora etorkizun esanahiarekin erabil daiteke egitarauarekin eta ordutegiarekin doanean.

The museum opens at 10 o'clock.

(Museoa hamarretan puntuan irekitzen dute.)

Etorkizuna *will* egiturarekin

Formak
I will / I'll listen
He will not / won't listen
Will you listen ... ?
Yes, we will. / No, she won't.

- **Baiezkoa:** subjektua + *will* laguntzailea + aditza oinarritzko forman. Pertsona guztiekin forma bera du.

Berbaldian, *will* subjektuarekin uztartzen da ('I'), eta "I" bakar bezala ahoskatzen da.

I will be fifteen next month.

(Hamabost urte beteko ditut datorren hilean.)

- **Ezezkoa:** subjektua + *will not* edo *won't* + aditza oinarritzko forman.
She won't tell them your secret.
(Hark ez du zuen sekretua kontatuko.)
- **Galderazkoa:** *Will* + subjektua + aditzaren oinarritzko forma.
Will you get tickets for the concert?
(Kontzerturako sarrerek lortuko al dituzu?)
- **Erantzun motzak:** izenordain subjektua + *will* ala *won't*.
Will you come later? Yes, I will. / No, I won't.
(Gero etorriko zara? Bai. / Ez.)

Will egituradun etorkizunaren erabilerak

Etorkizuneko ekintzak eta gertaerak iragartzeko	<i>I will call you later.</i> (Gero deituko dizut.)
Gure ustez gertatuko dena iragartzeko	<i>I think it will rain tomorrow.</i> (Bihar euria egingo duela uste dut.)
Bat-bateko erabakiak adierazteko	<i>It's beautiful. I'll take a picture!</i> (Zoragarria da. Argazki bat aterako dut!)

- *Will* eta *be going to* egiturarekin honako denbora-esamolde hauek izango ditugu maiz: *in an hour* (ordubete barru), *soon* (laster, aurki), *tomorrow* (bihar), *later* (geroago), *next month / year* (datorren hilean / urtean), etab. Urruneko etorkizuna adierazteko, beste batzuk ere maiz ikusiko ditugu: *in ten years* (hamar urte barru), *in* + urtea, *one day* (egunen batean), *in the future* (etorkizunean), etab. Hasieran nahiz bukaeran ikus ditzakegu guztiak; maizago, ordea, bukaeran.
In the future, more people will live in the city.
(Etorkizunean, jende gehiago biziko da hirietan.)

Present Continuous denbora etorkizun esanahiarekin

- Sarrerako unitatean ikusi genuen bezala, *Present Continuous* denborak orain gertatzen ari dena adierazten du; baina, horrezaz gain, etorkizun hurbilean gertatuko diren egitasmo pertsonalak –aldeztatik finkatuak– iragartzeko ere erabiltzen da.

I am cooking for my friends today.

(Nire lagunentzako janaria prestatuko dut gaur.)

- *Be going to* egiturak ez bezala, zerbait ziurra dela adierazten du, eta ez asmoa soilik; eta, *Present Continuous* arruntak ez bezala, etorkizunarekin lotura duten denbora-esamoldeak eramango ditu.
I am working next weekend.
(Lan egingo dut datorren asteburuan.)

Future Continuous

Baiezkoa	Forma laburtua	
I will be eating	I'll be eating	
You will be eating	You'll be eating	
He will be eating	He'll be eating	
She will be eating	She'll be eating	
It will be eating	It'll be eating	
We will be eating	We'll be eating	
You will be eating	You'll be eating	
They will be eating	They'll be eating	
Ezezkoa	Forma laburtua	
I will not be eating	I won't be eating	
You will not be eating	You won't be eating	
He will not be eating	He won't be eating	
She will not be eating	She won't be eating	
It will not be eating	It won't be eating	
We will not be eating	We won't be eating	
You will not be eating	You won't be eating	
They will not be eating	They won't be eating	
Galderazkoa	Erantzun motzak	
	Baiezkoa	Ezezkoa
Will I be eating ... ?	Yes, I will.	No, I won't.
Will you be eating ... ?	Yes, you will.	No, you won't.
Will he be eating ... ?	Yes, he will.	No, he won't.
Will she be eating ... ?	Yes, she will.	No, she won't.
Will it be eating ... ?	Yes, it will.	No, it won't.
Will we be eating ... ?	Yes, we will.	No, we won't.
Will you be eating ... ?	Yes, you will.	No, you won't.
Will they be eating ... ?	Yes, they will.	No, they won't.

- **Baiezkoa:** subjektua + **will be** + **-ing** bukaera daraman aditza.
She will be travelling to England on Tuesday.
(Ingalaterrarako bidean bidaiatzen ariko da asteartean.)
- **Ezezkoa:** subjektua + **will not be** edo **won't be** + **-ing** bukaera daraman aditza.
I won't be riding my bike.
(Ez naiz arituko bizikletan ibiltzen.)
- **Galderazkoa:** **Will** + subjektua + **be** + **-ing** bukaera daraman aditza.
Will you be participating in the show?
(Ikuskizunean parte hartzen arituko zara?)
- **Erantzun motzak:** pertsona-izenordain subjektua + **will** ala **won't**.
Will he be doing the shopping? Yes, he will. / No, he won't.
(Erosketak egiten arituko al da? Bai./ Ez.)
- **Future Continuous** aditz-denborarekin erabiltzen diren **denbora-esamolde** ohikoenak hauek dira: (**at**) **this time tomorrow** (bihar ordu honetan), **at this time next ...** (datorren ...n ordu honetan), **on** + asteko eguna pluralean, **in the next decade** (datorren hamarkadan), **this summer** (uda honetan), **at** + ordua, etab.

Hasieran nahiz bukaeran ikus ditzakegu guztiak; maizago, ordea, bukaeran.

At this time tomorrow, we will be lying on the beach.

(Bihar ordu honetan, hondartzan etzanda egongo gara.)

Future Continuous aditz-denboraren erabilerak

Etorkizuneko une zehatz batean zer gertatzen ariko den adierazteko	<i>I'll be visiting my grandmother on Tuesday.</i> (Amona bisitatzen egongo naiz asteartean.)
Norbaiten asmoez interesa azaltzeko, batez ere zerbait lortu nahi bada	<i>Will you be going downtown today?</i> (Hirigunera al zoaz gaur?)

Lehenengo baldintza

Adierazitako baldintza betez gero zer ondorio izango diren adierazteko erabiltzen da.

- **Baiezkoa:** baldintza (mendeko perpausa) **if** + **Present Simple** aditz-denborarekin adierazten da, eta ondorioa (perpaus nagusia), **will** partikulaz osatutako etorkizunarekin. Baldintzaren perpausa badoa lehenik, koma idatziko dugu nagusiaren eta mendekoaren artean.
If he doesn't find a job here, he will move to London.
(Lanik ez badu aurkitzen hemen, Londresera lekualdatuko da.)
He will move to London if he doesn't find a job here.
(Londresera lekualdatuko da, lanik ez badu aurkitzen hemen.)
 - **Ezezkoa:** baldintzako aditza ezeztatuko dugu, ondorioa edo biak.
If you don't come, I will be sad.
(Etortzen ez bazara, triste egongo naiz.)
If you come, I won't be sad.
(Etortzen bazara, ez naiz triste egongo.)
If you don't come, I won't be sad.
(Etortzen ez bazara, ez naiz triste egongo.)
 - **Galderazkoa:** **Will** + subjektua + perpaus nagusiko predikatua + mendeko perpausa.
Will you go to bed early if you are tired?
(Goiz oheratuko zara nekatuta bazaude?)
 - **Erantzun motzak:** izenordain subjektua + **will** ala **won't** erabiliko dugu.
Will she send the letter if she writes it? Yes, she will. / No, she won't. (Eskutitza bidaliko al du idazten badu? Bai. / Ez.)
- Baldintza betetzen ez bada, ondorio bat beteko dela edo ez dela adierazteko, mendeko perpausaren hasieran **unless**, erabil dezakegu, **if not** ("ez ba-...", "ezean") erabiltzearen pareko dena.
- Juntagailu hori maiz erabiltzen da lehenengo baldintzan, ez hainbeste bigarrenean, eta inoiz ez hirugarrenean.
- Unless the rain stops, we will stay at home.*
(Atertzen ez badu, etxean geldituko gara.)

Baldintzazko bigarrena

Orainaldiarekin loturiko ekintza hipotetikoak adierazten ditu, hau da, gertatzeko aukera gutxi dutenak.

- **Baiezkoa:** *if* + *Past Simple* baldintzan eta **would** (edo *'d* laburtua) + aditzoina ondorioan dela eratzten da.
If I went to Greece, I would visit Athens.
(Greziara joango banintz, Atenas bisitatuko nuke.)
Would erabili ordez **could** moduzkoa ere erabil dezakegu ondorioan, baina horrek hipotesia gauzatzeko aukera are urriagoa dela adierazten du. **Could** + aditza oinarritzko forman egitura "alegiazko ahalaria" erabiltzearen pareko da, edo "agian", "baliteke" esamoldeak + baldintza erabiltzearen parekoa.
If you had millions, you could buy a new house.
(Milioiak izango bazenitu, etxe berri bat eros zenezake / erosiko zenuke agian.)
Baldintza-perpauzeko aditza **to be** denean, **were** erabiltzen da singularreko eta pluraleko pertsona guztiekin.
If he were home, he'd open the door.
(Etxean balego, atea irekiko luke.)
Eta, aholkuak ematen ari garenean, *If I were* formula erabiltzen da.
If I were you, I'd go to the new market.
(Ni, zure tokian, merkatu berrira joango nintzateke.)
- **Ezezkoa:** baldintza ezeztatu dezakegu, ondorioa edo biak.
If I didn't have a car, I would go by bus.
(Autorik izan ez banu, autobusez joango nintzatekeen.)
If I had a car, I wouldn't go by bus.
(Autoa izango banu, ez nintzateke autobusez joango.)
If I didn't have a car, I wouldn't go by bus.
(Autorik izan ez banu, ez nintzatekeen autobusez joango.)
- **Galderazkoa:** **Would** + subjektua + aditz nagusiko predikatua + mendeko perpauza.
Would you call me if you had a problem?
(Deituko al zenidake arazoren bat bazenu?)
- **Erantzun motzak:** izenordain subjektua + **would** ala **wouldn't**.
Would she learn Chinese if she had time? Yes, she would. / No, she wouldn't.
(Txinera ikasiko luke denborarik izango balu? Bai. / Ez.)

Baldintzazko hirugarrena

Erabat ezeztatuak diren baldintzez hitz egiteko erabiltzen da, iraganari lotuta daudelako eta, beraz, ezin direlako gauzatu.

- **Baiezkoa:** *if* + *Past Perfect Simple* baldintzan eta **would have** + partizipioa ondorioan.
If I had finished the project, I would have gone on holiday.
(Proiektua bukatu izan banu, oporretara joan izango nintzatekeen.)

- **Ezezkoa:** baldintza ezeztatu dezakegu, ondorioa edo biak.
If I hadn't arrived late, I would have seen the film.
(Ez banintz berandu iritsi, filma ikusi izango nukeen.)
If I had arrived late, I wouldn't have seen the film.
(Berandu iritsi izan banintz, ez nukeen filma ikusi izango.)
If I hadn't arrived late, I wouldn't have missed the film.
(Ez banintz berandu iritsi, ez nukeen filma galdu izango.)
- **Galderazkoa:** **Would** + subjektua + **have** + partizipioa + aditz nagusiaren predikatua + mendeko perpauza.
Would you have remembered his name if I hadn't told you?
(Gogoratuko al zenukeen haren izena, esan izan ez banizu?)
- **Erantzun motzak:** izenordain subjektua + **would have** ala **wouldn't have**.
Would he have arrived on time if someone had driven him?
Yes, he would have. / No, he wouldn't have.
(Garaiz iritsi izango al zatekeen, norbaitek autoz eraman izan balu? Bai. / Ez.)

MODULE 4

must

Formak
I must tell you.
He mustn't tell you.

- **Baiezkoa:** subjektua + **must** + aditza oinarritzko forman. Obligazioa eta zerbait egitea beharrezkoa edo komenigarria dela adierazten du, "behar izan" esangura baitu. Gainera, aholkuak emateko eta zerbait gomendatzeko ere erabil daiteke.
You must study for the test.
(Ikasi beharra duzu azterketarako.) [obligazioa]
You must go to the new restaurant. It's great!
(Jatetxe berrira joan beharra duzu. Itzela da!) [gomendioa]
- **Ezezkoa:** subjektua + **must not** edo **mustn't** (bigarrena izanik ohikoena) + aditzoina. Debekua adierazten du, baimendua ez dagoena, eta zerbait ezin dela egin ez delako komeni edo ez delako zuzena. Gainera, aholkuak emateko ere erabil daiteke.
You mustn't eat at the library.
(Ezin duzu liburutegian jan.) [debekatuta dago]
You mustn't lie to the teacher.
(Ezin diozu irakasleari gezurrik esan.) [ez da zuzena]
You mustn't forget to take your camera.
(Ez ahaztu gero kamera hartzea.) [aholkua]
- **Galderazkoa:** **Must** + subjektua + aditzoina. Kasu honetan, **must** moduzkoak obligazioa edo beharra adierazten du. Hala ere, ez da askorik erabiltzen galderetan.
Must I call the police? (Poliziari deitu beharra dut?)
- **Erantzun motzak:** pertsona-izenordain subjektua + **must**.
Must you leave now? Yes, I must. (Orain joan behar duzu? Bai.)

have to

Formak
I have to go soon.
He doesn't have to go soon.
Do you have to go soon?
Yes, we do . / No, she doesn't .

- **Baiezkoa:** subjektua + **have / has to** + aditza oinarritzko forman. "Behar izan" esan nahi du, eta, **must** bezalatsu, zerbait egiteko obligazioa edo beharra adierazten du. Haien arteko aldea zera da, **have to** jokatu egiten dela eta, ondorioz, beste aditz-denbora batzuetan erabiltzen dela. *We had to go to the doctor yesterday.* (Medikuarengana joan behar izan genuen atzo.)
- **Ezezkoa:** subjektua + **don't / doesn't have to** + aditza oinarritzko forman. "Ez izan zertan", "ez beharrik izan" esangura du. *He doesn't have to buy me a present.* (Ez dauka niri oparia erosi beharrik.)
Gogoan izan **have to** aditzak **must** moduzkoaren esanahi bera duela, baina **don't have to** eta **mustn't** ez dira baliokideak. *You don't have to go.* (Ez daukazu joan beharrik / zertan joan.) [ez da beharrezkoa]
You mustn't go. (Ezin zara joan.) [debekatua dago]
- **Galderazkoa:** **Do / Does** + subjektua + **have to** + aditza oinarritzko forman. *Do you have to do any homework this afternoon?* (Etxeko lanak egin beharra al duzu gaur arratsaldean?)
- **Erantzun motzak:** pertsona-izenordain subjektua + **do / does** ala **don't / doesn't**. *Does she have to leave now? Yes, she does. / No, she doesn't.* (Joan beharra al dauka orain? Bai. / Ez.)

need to

Formak
I need to sleep now.
He doesn't need to sleep now.
Do you need to sleep now?
Yes, we do . / No, she doesn't .

Need to aditzak "behar izan" esangura du, eta, **have to** bezalaxe, zerbait egiteko obligazioa edo beharra adierazten du. Joka daiteke, eta, beraz, zenbait aditz-denboratan erabil daiteke.

- **Baiezkoa:** subjektua + **need / needs to** + aditzoina. *She needs to eat something because she is very hungry.* (Zerbait jan beharra du oso gose delako.)

- **Ezezkoa:** subjektua + **don't / doesn't need to** + aditzoina. *You don't need to help me.* (Ez daukazu niri lagundu beharrik.)
- **Galderazkoa:** **Do / Does** + subjektua + **need to** + aditzoina. *Do you need to buy something for dinner?* (Afaltzeko zerbait erosi beharrik baduzu?)
- **Erantzun motzak:** pertsona-izenordain subjektua kokatuko dugu + **do / does** ala **don't / doesn't**. *Do we need to call the doctor? Yes, we do. / No, we don't.* (Medikuari deitu beharrik badugu? Bai. / Ez.)

should

Formak
I should use it.
He shouldn't use it.
Should you use it?
Yes, we should . / No, she shouldn't .

Should aholkuak eman eta eskatzeko eta gure ustez egin behar litzatekeena edo behar ez litzatekeena adierazteko erabiltzen den moduzkoa da.

- **Baiezkoa:** subjektua + **should** + aditza oinarritzko forman. *I should go to bed early.* (Goiz oheratu beharko nuke.)
- **Ezezkoa:** subjektua + **should not** edo **shouldn't** (bigarrena izanik ohikoena) + aditzoina. *Schools shouldn't sell fizzy drinks.* (Eskoletan ez litzateke freskagarririk saldu behar.)
- **Galderazkoa:** **Should** + subjektua + aditzoina. *Should we come again tomorrow?* (Bihar etorri behar ote genuke berriro?)
- **Erantzun motzak:** pertsona-izenordain subjektua + **should** ala **shouldn't**. *Should I leave the door open? Yes, you should. / No, you shouldn't.* (Atea irekita utzi behar ote nuke? Bai. / Ez.)

can

Formak
I can swim well.
He can't / cannot swim well.
Can you swim well?
Yes, we can . / No, she can't .

Can moduzkoak zerbait egiteko trebezia ("jakin") edo gaitasuna ("ahal izan") adierazten du. Bestalde, baimena eta mesedeak eskatzeko ere "ahal izan" erabiltzen da.

- **Baiezkoa:** subjektua + **can** + aditza oinarritzko forman. *I can swim very well.* (Oso ondo dakit igerian.)

We can go to the cinema tonight.
(Gaur gauean zinemara joan gaitzke.)

- **Ezekkoa:** subjektua + **cannot** edo **can't** laburtua + aditzoina.
My brother can't ride his bike.
(Nire anaiak ez daki bizikletaz ibiltzen / Nire anaiak ezin du bizikletan ibili.)
- **Galderazkoa:** **Can** + subjektua + aditzoina.
Can you do me a favour?
(Mesede bat egingo didazu?)
- **Erantzun motzak:** pertsona-izenordain subjektua + **can** ala **can't**.
Can I use your phone? Yes, you can. / No, you can't.
(Zure telefonoa erabil dezaket? Bai. / Ez.)

could

Formak
I could play the piano.
He couldn't play the piano.
Could you play the piano?
Yes, we could . / No, she couldn't .

Could aditzak trebezia eta posibilitatea adierazten ditu lehenaldian, eta baimena edo mesedeak eskatzeko ere erabil daiteke, **can** moduzkoarekin baino modu jasoagoan.

- **Baiezkoa:** subjektua + **could** + aditza oinarritzko forman.
I could talk when I was one year old.
(Banekien hitz egiten urtebete nuela.)
They could finish their homework on time.
(Etxeko lanak garaiz bukatu ahal izan zituzten.)
- **Ezekkoa:** subjektua + **could not** edo **couldn't** + aditzoina.
We couldn't solve the maths problem.
(Ezin izan genuen matematikako ariketa ebatzi.)
- **Galderazkoa:** **Could** + subjektua + aditzoina.
Could you take the train? (Trena hartzerik izan zenuen?)
- **Erantzun motzak:** pertsona-izenordain subjektua + **could** ala **couldn't**.
Could you take me home? Yes, I could. / No, I couldn't.
(Ni etxera eramaterik izango zenuke? Bai. / Ez.)

be able to

Orainaldiko formak
I am able to run fast.
He isn't able to run fast.
Are you able to run fast?
Yes, we are . / No, she isn't . / Yes, I am .
Lehenaldiko formak
I was able to run fast.
He wasn't able to run fast.
Were you able to run fast?
Yes, we were . / No, she wasn't .

Etorkizuneko formak
I will be able to run fast.
He won't be able to run fast.
Will you be able to run fast?
Yes, we will . / No, she won't .

Can aditzak bezalaxe, trebezia eta gaitasuna adierazten ditu, baina **be able to** jokatu egin daiteke; beraz, zenbait aditz-denboratan erabiltzen da.

- **Baiezkoa:** subjektua + **to be** dagokion denboran + **able to** + aditzoina.
She was able to work with a broken arm.
(Esku bat hautsia zuela lan egin zezakeen.)
- **Ezekkoa:** subjektua + **to be** dagokion denboran + **not** edo **n't** + **able to** + aditzoina.
The baby isn't able to walk yet.
(Haurrak ez daki oinez ibiltzen oraindik.)
- **Galderazkoa:** orainean eta iraganean, **to be** dagokion denboran + subjektua + **able to** + aditzoina. Etorkizunean, **will** + subjektua + **be able to** + aditzoina.
Will you be able to come tonight?
(Gaur gauean etor zaitezke?)
- **Erantzun motzak:** orainean eta iraganean, pertsona-izenordain subjektua jartzen da + **am / is / are** ala **was / were** baiezkoan eta **'m not / isn't / aren't** ala **wasn't / weren't** ezezkoan. Etorkizunean pertsona-izenordain subjektua + **will** ala **won't**.
Were you able to apologise to him? Yes, I was. / No, I wasn't.
(Hari barkamena eskatzerik izan al zenuen? Bai. / Ez.)

may, might

Formak	Erabilerak
I may come .	posibilitatea
He may not come .	
May I go now?	baimena
Yes, you may . / No, you may not .	
You may go now.	
You may not go now.	

May ("agian, beharbada, gerta daiteke") eta **might** ("gerta liteke, baliteke") aditzek posibilitatea adierazten dute; bigarrena erabiltzean, ordea, posibilitate gutxiago dagoela adieraziko dugu. **May** aditza baimena eskatzeko, emateko eta ukatzeko ere erabiltzen da, edo zerbait modu jasoan eskatzeko.

- **Baiezkoa:** subjektua + **may / might** + aditzoina.
I may / might be late.
(Beharbada, berandu iritsiko naiz / Baliteke berandu iristea ni.) [posibilitatea]
You may call me in an hour.
(Ordubete barru dei diezadakezu.) [baimena]

- **Ezekkoa:** subjektua + *may / might not* + aditzoina.
They may / might not come today.
(Gerta daiteke / liteke gaur ez etortzea haiek.) [posibilitatea]
You may not open the door now.
(Ezin duzue aterik ireki orain.) [baimena]
- **Galderazkoa:** *May* + subjektua + aditzoina. Galderetan *may* bakarrik erabiltzen da; baimena edo mesedeak eskatzeko soilik erabiltzen da, eta ez posibilitatea adierazteko.
May I have some water? (Ur pixka bat har dezaket?)
- **Erantzun motzak:** pertsona-izenordain subjektua + *may* ala *may not*.
May I go with you? Yes, you may. / No, you may not.
(Zurekin joan naiteke? Bai. / Ez.)

Adberbioen konparaketa

- Modu-adberbioek ekintza nola gauzatu den deskribatzen dute. *How ... ?* (Nola...?) galdetzaileaz hasitako galderei erantzuten diete. Gehienak dagokion adjektiboari *-ly* gehituz osatzen dira.
They eat slowly. (Poliki jaten dute.)
Adjektiboak **kontsonantea** + *y*, bukaera badu, *y* hori *i* bilakatuko da, eta ondoren *-ly* gehituko diogu.
It all ended happily. (Guztia poz-pozik bukatu zen.)
- Adberbioen konparatiboak bi ekintza erkatzeko balio du, eta honela eratzen da: *more / less* + adberbioa + *than*.
You listened to it more carefully than I did.
(Nik baino arreta handiagoarekin entzun zenuen.)
She works less efficiently than me.
(Nik baino eraginkortasun gutxiagorekin egiten du lan.)
- *As* + adberbioa + *as* egituraren bitartez, bi ekintza aldi berean gertatzen direla adierazten da.
We ran as fast as you. (Zuk bezain azkar egin genuen korrika.)

Adberbio irregularrak

Araurik betetzen ez dutenez, buruz ikasi behar dira adberbioa eta haren konparaketa-forma.

Adjektiboa	Adberbioa	Konparaketa-forma
fast (azkar)	fast (azkar, bizkor)	faster than
hard (zail, gogor)	hard (asko, gogor)	harder than
high (garai, luze)	high (garai, luze)	higher than
far (urrunko)	far (urrun)	farther / further than
good (on)	well (ongi)	better than
bad (txar, gaizto)	badly (gaizki)	worse than

MODULE 5

Gerundioa eta infinitiboa

Gerundioa

Gerundioa *-ing* bukaera duen adizkia da. Izenaren funtzioa betetzen du kasu hauetan:

- Perpauseko subjektua bada, ekintzei buruz era orokorrean ari garenean.
Playing with my friends in the park is fun.
(Nire lagunekin parkean jolastea dibertigarria da.)
- Zenbait aditzen osagai zuzena bada, adibidez: *finish, enjoy, avoid, miss, recommend, suggest, imagine, regret, keep, mind, dislike*, etab.
She dislikes eating broccoli.
(Ez du gustuko brokolia jatea.)
- Preposizioen ondoren.
We are thinking about studying abroad.
(Atzerrian ikastea ari gara pentsatzen.)
- Egitura batzuen ondoren: *can't stand, feel like, don't mind, it's no use, look forward to, have no problem, have fun*, etab.
I had no problem arriving at my destination.
(Ez nuen arazorik izan helmugara iristeko.)

Infinitiboa

Aurretik *to* daraman adizkia dugu, eta honela erabiltzen da:

- Era honetako aditzen atzetik *decide, want, promise, hope, pretend, refuse, offer, agree, seem, appear, choose, expect, learn, plan, wish, allow*, etab.
He refused to talk to his teacher.
(Bere irakaslearekin hitz egiteari uko egin zion.)
- Zenbait adjektiboren ondoren, adibidez: *easy, happy, sad, lucky, hard, nice, weak*, etab.
I was too weak to finish the race.
(Ahulegia nengoen lasterketa amaitzeko.)

Gerundioz eta infinitiboz jarraituriko aditzak

Aditz batzuen ondoren (*like, love, hate, prefer, begin, start, continue*, etab.) gerundioa nahiz infinitiboa jar daiteke, esanahia batere aldatzen ez delarik.

They like going / to go to summer camps.
(Udalekuetara joatea gustatzen zaie.)

Erlatibozko perpausak

Perpaus nagusian aipatu den aurrekariari buruzko informazio gehigarria ematen diguten mendeko perpausak dira.

Who, which, where, when, whose eta *that* erlatibozko izenordainekin hasten dira perpausok.

Erlatibozko perpaus murrizgarriak

Aurretik aipatzen dena identifikatzeko oinarrizko informazioa eskaintzen dute. Erlatibozko izenordainak

mendeko esaldiaren subjektu edo osagarri izan daitezke. Objektu gisa agertzen badira, **who**, **which**, **when** eta **that** izenordainak isilean gorde daitezke.

- **Who:** aurrekaria pertsona denean erabiltzen da.
That izenordainaren ordezkari erabil daiteke.
He is the person who / that wrote the song.
(Hura da abestia idatzi zuen pertsona.)
Those are the tourists (who / that) we saw this morning.
(Horiek dira gaur goizean ikusi ditugun turistak.)
Hizkuntza formalean, zenbaitetan **whom** erabiltzen da **who** ordezkari, erlatibozko perpausaren osagarri denean.
That's the boy (whom) I met yesterday.
(Atzo ezagutu nuen mutila da bera.)
- **Which:** aurrekaria gauza edo animalia denean erabiltzen da.
That izenordainarekin ordezkari daiteke.
This is the car which / that is so expensive.
(Hau da hain garestia den autoa.)
I didn't like the film (which / that) she recommended.
(Ez zitzaidan hark gomendatutako filma gustatu.)
- **Where:** aurrekaria lekua denean erabiltzen da.
This is the city where I was born.
(Hau da ni jaio nintzen hiria.)
- **When:** aurrekaria denbora-esamoldea denean erabiltzen da. Denborarekin lotura duten izenen ondoren doanean (**day**, **week**, **year**, **time**, etab.), **that** batez ordezkari daiteke.
That was the year (when / that) you moved.
(Hori da etxetik aldatu zinen urtea.)
- **Whose:** aurrekaria pertsona denean erabiltzen da. Jabetza adierazten du.
He is the man whose wife was my teacher.
(Horixe da nire irakasle izan zen emakumearen senarra.)

MODULE 6

Zehar-estiloa

Norbaitek esandakoa kontatzeko erabiltzen da, baina pertsona horrek erabilitako hitz berberak errepikatu gabe.

Reported statements

- **Say** edo **tell** aditza eta **that** partikula erabiliko ditugu (ingeles mintzatuan azken hori isildu egiten da); komatxoak kentzen dira, eta izenordain subjektua nahiz aditzaren pertsona aldatzen dira.
- **Tell** aditza beti zeharkako osagarri batez baina **to** preposizioz gabe doa. **Say** aditzak ez du zeharkako osagarriarik eramaten, baina, badaraman kasuetan, preposizio hori gehitu behar zaio.

- Zehar-estiloko mendeko esaldian doan aditza iraganean joan ohi da (**said** / **told**), eta, beraz, **that** partikularen bidez sartutako mendekoaren aditzak denboran atzera egiten du.

Estilo zuzena	Zehar-estiloa
Present Simple	Past Simple
<i>"I recommend the new restaurant," Sandra said.</i> <i>Sandra said that she recommended the new restaurant.</i> (Sandrak esan zuen jatetxe berria gomendatzen zuela.)	
Present Continuous	Past Continuous
<i>"He is cooking dinner for his family," Ann told me.</i> <i>Ann told me that he was cooking dinner for his family.</i> (Annak esan zidan hura bere familiarentzako afaria prestatzen ari zela.)	
Past Simple	Past Perfect Simple
<i>"We walked home after school," Peter said.</i> <i>Peter said that they had walked home after school.</i> (Peterrek esan zuen etxera oinez joan zirela eskola ondoren.)	
Present Perfect Simple	Past Perfect Simple
<i>"I have seen the accident," the boy told the reporter.</i> <i>The boy told the reporter that he had seen the accident.</i> (Umeak kazetariari kontatu zion ikusi zuela istripua.)	
will	would
<i>"I will bring my camera," Claire said.</i> <i>Claire said that she would bring her camera.</i> (Clairek esan zuen eramango zuela bere kamera.)	
can	could
<i>"You can take a nap," Mum told us.</i> <i>Mum told us that we could take a nap.</i> (Amak esan zigun siestatxo bat egin genezakeela.)	
must	had to
<i>"You must come back quickly after school," Dad said.</i> <i>Dad said that I had to come back quickly after school.</i> (Aitak esan zuen eskola ondoren azkar itzuli behar nuela.)	

- Esaldiak egia orokor bat adierazten duenean, aditz-denborak ez dira aldatzen:
"His last film is really good," she said.
She said that his last film is really good.
(Hark esan zuen haren azkeneko filma oso ona dela.)
- Estilo zuzenetik zeharkakora egindako aldaketek eragin egiten diete denbora- nahiz leku-esamoldeei, erakusleei eta jabetza-izenordeei ere:

Estilo zuzena	Zehar-estiloa
now	then
today, tonight	that day, that night
tomorrow	the next / following day, the day after
yesterday	the previous day, the day before
next week / year	the following week / year, the week / year after
last week / year	the week / year before, the previous week / year
a month ago	the month before, the previous month
here	there
this, these	that, those
my	his / her

Reported questions

Ingelesezi bi motatako galderak daude:

- **Yes / No questions** motakoak, hots, “bai” ala “ez” batekin erantzun daitezkeenak. Era honetako galderak zehar-estilora aldatzeko, **ask** erabiliko dugu, eta ondoren **if** edo **whether** partikula. Orain galderak perpaus arrunt izatera pasatu direnez, ez dago subjektu-aditz arteko hurrenkera-aldaketarik, ez dago galdera-markarik, ez eta komatxorik ere.
“Do you recycle bottles?” she asked.
She asked if / whether we recycled bottles.
(Hark galdetu zuen ea botilak birziklatzen genituen.)
- **Wh- questions** motakoak ezin dira “bai” ala “ez” batekin erantzun. Galdetzaile batekin hasten direnak ditugu (**what, who, where, when, why, whose, how**, etab.). Zehar-estilora pasatzerakoan, **ask** aditza lehenaldian jarriko dugu, eta, ondoren, aipatutako galdetzaileetako bat (**if** edo **whether** partikulen orde). Jarraian, subjektua eta aditza joango dira, eta alde batera utziko ditugu galdera-marka nahiz komatxoak.
“How is your family?” she asked.
She asked how my family was.
(Nire familia zer moduz zegoen galdetu zuen.)

Zehar-estiloko galderek ziur ez gauden edo ez dakigun zerbait adieraz dezakete.

They wanted to know / wondered what the girl's real name was.
(Neskatoaren benetako izena zein ote zen jakin nahi zuten / galdetzen zioten euren buruari.)

Reported orders

Aginduak edo argibideak zehar-estilora pasatzeko, **order** eta **tell** aditzak erabiltzen dira, lehenaldian. Jarraian, aginteran zegoen aditza infinitibora aldatuko da, aurretik **to** partikula daramala (**tell** aditzak beti zeharkako osagarria eramango du ondoren). Egitura honekin berarekin erabil daiteke **warn** aditza norbaiti zerbait ohartarazteko.

“Be careful!” he said to me.

He told me to be careful.

(Kontuz ibiltzeko ohartarazi zidan.)

Ezezko perpaus bat dugunean, **not** kokatuko dugu **to** partikularen aurrean.

“Don’t open the hamster’s cage,” she said to him.

She ordered him not to open the hamster’s cage.

(Hamsterraren kaiola ez irekitzeko agindu zion.)

Reported offers

Eskaintza bat zehar-estilora pasatzeko, **offer** edo **promise** aditza iraganean jartzen da, eta, jarraian, aditza infinitiboan, **to**rekin.

“I’ll help you with the shopping bags,” she told me.

She offered to help me with the shopping bags.

(Erosketako poltsekin laguntzea eskaini zitzaidan.)

Ezezko esaldia denean, **not** jartzen da **to** partikularen aurretik.

“I won’t be home late,” he said.

He promised not to be home late.

(Etxera ez zela berandu helduko hitzeman zuen.)

Reported suggestions

Iradokizunak zehar-estilora pasatzeko, **suggest** edo **recommend** aditzak erabiliko ditugu lehenaldian, eta, jarraian, pertsonak iradokitakoa azalduko dugu. **Advise** aditza ere erabil daiteke aholkuak emateko, edo **invite**, gonbita egiteko. Azken horiek beti zeharkako osagarria eta **to** duen infinitiboa daramate ondoren.

“You should go to the doctor,” he said to me.

He advised me to go to the doctor.

(Medikuarengana joatea aholkatu zidan.)

Iradokizunak **suggest** eta **recommend** aditzekin bi eratara pasa daitezke zehar-estilora:

- **That** partikularekin hasten den perpaus bat osagarri zuzentzat erabiliz, subjektua eta aditza oinarritzko forman dituenak.
“You should eat healthy food,” he said.
He recommended that I eat healthy food.
(Jateko osasuntsua jan nezan gomendatu zidan.)
- Gerundioa erabiliz, subjekturik zehaztu gabe.
“Let’s buy some popcorn,” she said.
She suggested buying some popcorn.
(Krispetak eros genitzan iradoki zuen.)

IRREGULAR VERB LIST

BASE FORM (V1)	PAST SIMPLE (V2)	PAST PARTICIPLE (V3)	EUSKARA
be /bi:/	was/were /wɒz/wɜ:/	been /bi:n/	izan, egon
beat /bi:t/	beat /bi:t/	beaten /'bi:tən/	jo
become /br'kʌm/	became /br'keɪm/	become /br'kʌm/	bihurtu, bilakatu
begin /br'gɪn/	began /br'gæn/	begun /br'gʌn/	hasi
bend /bend/	bent /bent/	bent /bent/	tolestu
bet /bet/	bet /bet/	bet /bet/	apustu egin
bite /baɪt/	bit /bɪt/	bitten /'bɪtən/	kosk egin
bleed /bli:d/	bled /bled/	bled /bled/	odola jariatu
blow /bləʊ/	blew /blu:/	blown /bləʊn/	putz egin
break /breɪk/	broke /brəʊk/	broken /'brəʊkən/	apurtu
bring /brɪŋ/	brought /brɔ:t/	brought /brɔ:t/	ekarri
build /bɪld/	built /bɪlt/	built /bɪlt/	eraiki
burn /bɜ:n/	burnt/burned /bɜ:nt/bɜ:nd/	burnt/burned /bɜ:nt/bɜ:nd/	erre
buy /baɪ/	bought /bɔ:t/	bought /bɔ:t/	erosi
catch /kætʃ/	caught /kɔ:t/	caught /kɔ:t/	harrapatu, hartu
choose /tʃu:z/	chose /tʃəʊz/	chosen /'tʃəʊzn/	aukeratu
come /kʌm/	came /keɪm/	come /kʌm/	etorri
cost /kɒst/	cost /kɒst/	cost /kɒst/	kostatu
cut /kʌt/	cut /kʌt/	cut /kʌt/	moztu
dig /dɪg/	dug /dʌg/	dug /dʌg/	aitzurtu, zuloa egin
do /du:/	did /dɪd/	done /dʌn/	egin
draw /drɔ:/	drew /dru:/	drawn /drɔ:n/	marraztu
dream /dri:m/	dreamt/dreamed /dremt/dri:md/	dreamt/dreamed /dremt/dri:md/	amets egin
drink /drɪŋk/	drank /dræŋk/	drunk /drʌŋk/	edan
drive /draɪv/	drove /drəʊv/	driven /'drɪvn/	gidatu
eat /i:t/	ate /eɪt/	eaten /'i:tən/	jan
fall /fɔ:l/	fell /fel/	fallen /'fɔ:lən/	erori
feed /fi:d/	fed /fed/	fed /fed/	elikatu
feel /fi:l/	felt /felt/	felt /felt/	sentitu
fight /faɪt/	fought /fɔ:t/	fought /fɔ:t/	borrokatu
find /faɪnd/	found /faʊnd/	found /faʊnd/	aurkitu
fly /flaɪ/	flew /flu:/	flown /fləʊn/	hegan egin
forget /fə'get/	forgot /fə'gɒt/	forgotten /fə'gɒtn/	ahaztu
forgive /fə'gɪv/	forgave /fə'geɪv/	forgiven /fə'gɪvn/	barkatu
freeze /fri:z/	froze /frəʊz/	frozen /'frəʊzn/	izoztu
get /get/	got /gɒt/	got /gɒt/	lortu; iritsi
give /gɪv/	gave /geɪv/	given /'gɪvn/	eman
go /gəʊ/	went /went/	gone /gɒn/	joan
grow /grəʊ/	grew /gru:/	grown /grəʊn/	hazi
hang /hæŋ/	hanged/hung /hæŋd/hæŋ/	hanged/hung /hæŋd/hæŋ/	eseki
have /hæv/	had /hæd/	had /hæd/	eduki, izan
hear /hɪə/	heard /hɜ:d/	heard /hɜ:d/	entzun
hide /haɪd/	hid /hɪd/	hidden /'hɪdn/	ezkutatu
hit /hɪt/	hit /hɪt/	hit /hɪt/	jo
hold /həʊld/	held /held/	held /held/	eutsi
hurt /hɜ:t/	hurt /hɜ:t/	hurt /hɜ:t/	zauritu, min eman, min izan
keep /ki:p/	kept /kept/	kept /kept/	gorde, mantendu
know /nəʊ/	knew /nju:/	known /nəʊn/	jakin, ezagutu
lay /leɪ/	laid /leɪd/	laid /leɪd/	jarri; zabaldu
lead /li:d/	led /led/	led /led/	zuzendu, gidatu
learn /lɜ:n/	learnt/learned /lɜ:nt/lɜ:nd/	learnt/learned /lɜ:nt/lɜ:nd/	ikasi

BASE FORM (V1)	PAST SIMPLE (V2)	PAST PARTICIPLE (V3)	EUSKARA
leave /li:v/	left /left/	left /left/	utzi; irten
lend /lend/	lent /lent/	lent /lent/	prestatu, utzi
let /let/	let /let/	let /let/	baimena eman, utzi
lie /lai/	lay /lei/	lain /lein/	etzan
lie /lai/ (regular verb)	lied /laɪd/	lied /laɪd/	gezurra esan
light /laɪt/	lit /lɪt/	lit /lɪt/	piztu
lose /lu:z/	lost /lɒst/	lost /lɒst/	galdu
make /meɪk/	made /meɪd/	made /meɪd/	egin, ekoitzi
mean /mi:n/	meant /ment/	meant /ment/	esan nahi
meet /mi:t/	met /met/	met /met/	ezagutu; (-kin) bildu
pay /pei/	paid /peɪd/	paid /peɪd/	ordaindu
put /pʊt/	put /pʊt/	put /pʊt/	jarri, ipini
read /ri:d/	read /red/	read /red/	irakurri
ride /raɪd/	rode /rəʊd/	ridden /'rɪdn/	gainean ibili
ring /rɪŋ/	rang /ræŋ/	rung /rʌŋ/	deitu (telefonoz)
rise /raɪz/	rose /rəʊz/	risen /'rɪzn/	jaso, altxatu
run /rʌn/	ran /ræn/	run /rʌn/	korrika egin
say /sei/	said /sed/	said /sed/	esan
see /si:/	saw /sɔ:/	seen /si:n/	ikusi
sell /sel/	sold /səʊld/	sold /səʊld/	saldu
send /send/	sent /sent/	sent /sent/	bidali
set /set/	set /set/	set /set/	ezarri, ipini
shake /ʃeɪk/	shook /ʃʊk/	shaken /'ʃeɪkən/	eragin, astindu
shine /ʃaɪn/	shone /ʃɒn/	shone /ʃɒn/	distiratu
shoot /ʃu:t/	shot /ʃɒt/	shot /ʃɒt/	tiro egin
show /ʃəʊ/	showed /ʃəʊd/	shown /ʃəʊn/	erakutsi
shut /ʃʌt/	shut /ʃʌt/	shut /ʃʌt/	itxi
sing /sɪŋ/	sang /sæŋ/	sung /sʌŋ/	abestu
sink /sɪŋk/	sank /sæŋk/	sunk /sʌŋk/	urperatu, hondoratu
sit /sɪt/	sat /sæt/	sat /sæt/	eseri
sleep /sli:p/	slept /slept/	slept /slept/	lo egin
smell /smel/	smelt/smelled /smelt/smeld/	smelt/smelled /smelt/smeld/	usaindu
speak /spi:k/	spoke /spəʊk/	spoken /'spəʊkən/	hitz egin
spell /spel/	spelt/spelled /spelt/speld/	spelt/spelled /spelt/speld/	letreiatu
spend /spend/	spent /spent/	spent /spent/	gastatu; igaro (denbora)
stand /stænd/	stood /stʊd/	stood /stʊd/	zutik egon
steal /sti:l/	stole /stəʊl/	stolen /'stəʊlən/	lapurtu
stick /stɪk/	stuck /stʌk/	stuck /stʌk/	itsatsi
sweep /swi:p/	swept /swept/	swept /swept/	erraztatu, garbitu
swim /swɪm/	swam /swæm/	swum /swʌm/	igeri egin
take /teɪk/	took /tʊk/	taken /'teɪkən/	hartu; eraman
teach /ti:tʃ/	taught /tɔ:t/	taught /tɔ:t/	irakatsi
tear /teə/	tore /tɔ:/	torn /tɔ:n/	urratu, zartatu
tell /tel/	told /təʊld/	told /təʊld/	esan, kontatu
think /θɪŋk/	thought /θɔ:t/	thought /θɔ:t/	pentsatu
throw /θrəʊ/	threw /θru:/	thrown /θrəʊn/	jaurti; bota
understand /ʌnde'stænd/	understood /ʌnde'stʊd/	understood /ʌnde'stʊd/	ulertu
wake up /weɪk 'ʌp/	woke up /wəʊk 'ʌp/	woken up /wəʊkən 'ʌp/	esnatu
wear /weə/	wore /wɔ:/	worn /wɔ:n/	jantzita eraman; jantzi
win /wɪn/	won /wʌn/	won /wʌn/	irabazi
write /raɪt/	wrote /rəʊt/	written /'rɪtn/	idatzi

PROGRESS CHECK TRANSLATION EXERCISES

Module 1

1. Zaleak agertokira igo ziren, taldea jotzen ari zela.
.....
2. Antzezleak maitagarrien ipuin zirraragarria kontatu zuen.
.....
3. Jendeak mito zahar hau sinetsi ohi zuen?
.....
4. Taldeak ez du zuzeneko kontzerturik emango aurtten.
.....
5. Bideoklipa egunero ikusten dute ikus-entzuleek?
.....

Module 2

1. Kanpinera jarraitu al gintuzten?
.....
2. Txapelduna garaitu du hark!
.....
3. Oraindik ez dute ibilbide hau onartu.
.....
4. Hark ariketa fisikoa egin zuen iritsi aurretik.
.....
5. Igeriketarako txanoa eramateari uko egin nion.
.....

Module 3

1. Becky sukarra du. Eskolara joango da gaur?
.....
2. Nik zure tokian, etxerik gabeko pertsoneri emango nieke arropa hau.
.....
3. Nire aitak hobera egingo luke, janari osasuntsua jango balu.
.....
4. Hiri inguruko auzoetara etxetik aldatzen banaiz, nire lagunengandik gertu biziko naiz.
.....
5. Safarira joan izan ez balitz Sam, ez zituzkeen elefanteen hortz erraldoiak ikusiko.
.....

Module 4

1. Nire gelako guztiek baino azkarrago egin dezaket korrika.
.....
2. Nire aitona ezin du gurinik jan, kolesterola altua duelako.
.....
3. Sarahk bizkarreko arazoak ditu, eta operatu beharra du.
.....
4. Zure arreba bezain desordenatua al zara?
.....
5. Zurekin joan behar al naiz jatetxe indiarrera? Ez dut jateko mina gustuko.
.....

Module 5

1. Atearen atzean ezkutatzea eta isilik egotea plan bikaina izan zen.
.....
2. Ihes egiten saiatzen den preso oro zigortuko dute.
.....
3. Atsedena hartu eta hiru egunerako Parisera joango naiz.
.....
4. Arazoak saihestearren, jendeak ez luke gauetan bakarrik ibili behar.
.....
5. Jendea hotelean logela erreserbatzea gustatzen zaio, euren helmugara iritsi aurretik.
.....

Module 6

1. Nire aitak esan zuen ez zitzaizkiola kreditu-txartelak gustatzen, komisio gehigarriak ordaintzen direlako.
.....
2. Larruzko bota marroiak blusa berriarekin jantz nitzan iradoki zidan Jillek.
.....
3. Arropa-denda berria %20ko beherapena zegoela esan nion nire lagunari.
.....
4. Nickek bere laguntza eskaini zidan festarako gela apaintzeko.
.....
5. Annek bere anaiari zinemara joan nahi zuen galdetu zion.
.....

IDATZI AURRETIK

Brainstorming

- Egin ezazu gaiarekin lotutako ideien zerrenda edo galdera-mapak (**who?, what?, when?, where?, why?**).
- Irakur itzazu eta ezabatu garrantzi gutxi dutela uste duzun haiek.
- Antola itzazu gainerakoak, aurkeztu nahi dituzun hurrenkeran.

TESTUAREN ANTOLAKETA

Paragraph structure

Paragrafo batek hiru zati ditu:

- Lehen esaldia (*opening sentence*): gaia aurkezten duena.
- Paragrafoaren gorputza (*body of paragraph*): informazio garrantzitsua emanez ideia nagusia zabaltzen duena.
- Azken esaldia (*closing sentence*): ideia nagusia laburbiltzen duena eta beste hitz batzuekin errepikatzen duena.

Many tourists go on holiday to the Costa Brava, an area on the northeastern coast of Spain.	opening sentence
The area has got a pleasant climate and excellent beaches. It is also known for its delicious food.	body of paragraph
For this reason, the Costa Brava has become a popular holiday destination.	closing sentence

Text organisation

Testu bat hiru paragrafotan zatitzen da. Paragrafo bakoitzak funtzio bat du:

- Lehen paragrafoak (*opening*) gaia aurkezten du.
- Testuaren gorputzak (*body*) gaia garatu eta informazio gehiago ematen du.
- Azken paragrafoak (*closing*) gaia laburtu eta ondorioa azaltzen du.

My favourite actress is Jennifer Lawrence. I first saw her in the film *The Hunger Games* and I thought she was great.

opening

Jennifer Lawrence was born in Louisville, Kentucky, US, on 15th August, 1990. When she was 14 years old, she decided to be an actress. She started her acting career in the television comedy series *The Bill Engvall Show*. After that, she appeared in several films and received awards for her performance. After Lawrence starred in the film *Winter's Bone*, she became famous. In March 2011, Lawrence received the part of Katniss Everdeen in the film *The Hunger Games*. At age 22, she received the Academy Award for her performance in the romantic comedy *Silver Linings Playbook*. Later, she also received Golden Globe awards for her roles in the films *American Hustle* (2013) and *Joy* (2015).

body

I think Jennifer Lawrence is a fantastic actress. She is a real star and I am sure she will win many more awards for her acting.

closing

IDATZITAKOA ERREPASATU

Checking your writing

Puntuazioa (Punctuation)

- Puntua (.) baieztoko eta ezeztoko esaldien bukaeran erabiltzen da.
It's stormy right now.
- Komak (,) hitzak edo ideiak banatzen ditu. Normalean, ez da **and** juntagailuaren aurrean erabiltzen.
She speaks English, French, German and Italian.
- Galdera-marka (?) galderen amaieran kokatzen da.
Is your father a musician?

Eta aditz estatikoen ondoren.

It looks appetising. I feel sad.
v adj v adj

- Adjektibo bat baino gehiago daudenean, honako hau da hurrenkera: iritzia (o), tamaina (s), kolorea (c), nazionalitatea (n).

It's a lovely, little Italian restaurant.
o s n

They serve the food on big blue plates.
s c

Hitz-ordena: adberbioak

(Word order: adverbs)

- **Adverbs of manner:** modu-adberbioak aditzaren atzean doaz.

You sing beautifully.
v adv

- **Adverbs of degree:** gradu-adberbioak adjektibo baten edo beste adberbio baten aurrean kokatzen dira.

She is very tall. You sing quite nicely.
adv adj adverb of degree adverb of manner

- **Adverbs of frequency:** maiztasun-adberbioak aditzaren aurrean kokatzen dira.

He rarely watches TV in the evening.
adv v

Baina, aditza **to be** denean, adberbioa ondoren joango da.

Summer is always fun.
v adv

Jabetza-adjektiboak eta izenordeak

(Referencing)

Lehendik aipatu diren izenei erreferentzia egiteko erabiltzen dira, berriro izenok errepikatu beharrean.

*My house is in a nice neighbourhood. **It** is near the park.*

*Ben and I are going to the park. Do you want to come with **us**?*

*Jade's keys are under the desk. Those are **her** keys.*

Helburuzko lokailuak

(Connectors of purpose)

Helburuzko lokailuak erabiltzen dira perpaus nagusian adierazitako helburua edo asmoa adierazteko: **to**, **in order to**, **so that**, etab.

*I called **to** ask for help.*

*I broke the window **in order to** get out.*

*We came quickly **so that** we could help you.*

Testua zirrargarriagoa egin

(Making our writing more exciting)

Muturreko adjektiboak edo adberbioak erabiltzen dira, (adibidez, liburu baten edo film baten) deskribapenak zirrargarriagoak edo interesgarriagoak izan daitezen.

- Adjektiboak: **frightening**, **thrilling**, **horrible**, **awful**, **incredible**, etab.

*The film has **incredible** special effects.*

- Adberbioak: **extremely**, **terribly**, **beautifully**, **really**, **highly**, **truly**, etab.

*His new book is **highly** recommended.*

Adibideak emateko lokailuak

(Presentation of examples)

Like, **for example** eta **such as** eta antzeko lokailuak erabiltzen dira adibideak emateko.

*I enjoy doing sports **like** running and rollerblading.*

*There are rules in basketball. **For example**, you mustn't kick the ball.*

*Activities **such as** shopping and visiting museums are my favourite ones.*

Ondoriozko lokailuak

(Connectors of result)

Ondoriozko lokailuak egoera baten emaitza edo zerbaitek eragindako ondorioa deskribatzeko erabiltzen dira: **so**, **as a result**, **for this reason**, etab.

*Your phone was ringing, **so** I turned it off.*

*We stayed up all night. **As a result**, we are very tired.*

*There was a traffic jam. **For this reason**, I arrived home late.*

Gertaerak eta iritzia

(Facts and opinions)

- **Gertaera** egia dela dakigun zerbaite da, eta gehienetan frogatu ere egin daiteke.

There are 33 bones in a human spine.

A medium-sized banana has got about 105 calories.

- **Iritzia** pertsona batek zerbaiti edo norbaiti buruz sentitzen edo pentsatzen duena da.

This is a great idea.

I think you're wrong.

Iritzia adierazteko lokailuak

(Expressing opinions)

Iritziak adierazteko, normalean, honako hauek bezalako lokailuak erabiltzen dira: ***I think, I feel, in my opinion, it seems, if you ask me***, etab.

I think / feel it's an incredible film.

In my opinion, tickets to the concert should be cheaper.

It seems quite nice.

If you ask me, Game of Thrones wasn't so good.

Informazioa aurkezteko lokailuak

(Presenting information)

Informazioa aurkezteko (gertaerak eta iritziak) ***in fact, the truth is*** eta antzeko lokailuak erabiltzen dira.

*I haven't read the book. **In fact**, I've never heard about it.*

The truth is, *Scream is a very scary film.*

Emendiozko juntagailuak

(Connectors of addition)

Emendiozko juntagailuak bi ideia edo gehiago lotzeko eta informazio gehigarria emateko erabiltzen dira. Arruntena ***and*** da. Adberbio batzuek ere bete dezakete funtzio hori: ***also, in addition (to)*** eta ***moreover***.

*Last night, I wrote an entry in my blog **and** I wrote three e-mails.*

*I read a book about the invention of the radio. I **also** looked for information on the Internet.*

Yesterday, I studied many hours for the science test.

In addition, *I wrote an essay.*

*We're going to help stray animals. **Moreover**, we'll give them a home.*

Denbora-esamoldeak

(Time expressions)

Denbora-esamoldeak gertaeren segida garbi aurkezteko eta prozesuak azaltzeko erabiltzen dira: ***after a while, eventually, as soon as, suddenly***, etab.

*I went to buy tickets for the concert, but there were many people waiting. **After a while**, I got tired of waiting and left. **As soon as** I left, I heard that there were no more tickets. **Eventually**, I went home and watched some videos on YouTube.*

Aurkaritzako lokailuak

(Connectors of contrast)

Aurkaritzako lokailuak kontrako ideiak lotzeko erabiltzen dira: ***but, however, although***, etab.

*The dress is nice, **but** it's expensive.*

*I like this top. **However**, it doesn't fit me very well.*

Although *I spent hours at the shopping centre, I didn't find a suitable outfit.*